HUDY SPORT
CLIMBING AND OUTDOOR EQUIPMENT
Váš partner na cestách
www.hudy.cz
HUDY SPORT
CLIMBING AND OUTDOOR EQUIPMENT

NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ ČESKÝ OUTDOOROVÝ ČASOPIS – ROZDÁVÁN ZDARMA VE 400 OUTDOOROVÝCH CENTRECH

4 2002 Ročník VI. DOBRODRUH ZDARMA

MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

RADY PRO VODÁKY – TURISTY:

LODĚ, LOĎKY, LODIČKY

V současné době je na trhu vodáckého materiálu obrovský výběr lodí všech možných typů, vlastností i cenových relací. Pro začátečníka je proto někdy těžké pochopit, k čemu mohou které lodě sloužit a ve kterém vodáckém obchodě či na burze vybrat tu nejlepší loď pro své použití. Náš dnešní článek, načasovaný na počátek vodácké turistické sezóny, má proto pomoci začátečníkům i mírně pokročilým vodákům k základní orientaci ve vodáckém vybavení a materiálu.

Základním předpokladem výběru lodě je vědět, co s ní chci dělat. Pádlovat přes Lipenskou přehradu na kratičkém rodeovém kajaku je stejný nesmysl, jako se pustit do Labské soutěsky na otevřené kanoi. Zkušený vodák, když si prohlíží loď, dokáže z jejího tvaru odhadnout její jízdní vlastnosti a podle toho si vybírat podle svých představ. I když drobné nuance lodních designérů ocení až skutečně zkušení vodáci, neškodí se alespoň letmo seznámit se základními tvary lodí a pokusit se odhadnout, jak se taková loď bude chovat na vodě.

KÝL

Při pohledu zboku můžeme prostudovat linii tzv. kýlu. (Kýl je nesprávný název, lodě pro kanoistiku nejsou opatřeny skutečným kýlem, jaký mají například námořní lodě, avšak tento název mezi vodáky natolik vžitý přidržíme.) Kýlem se zde tedy míní bokorys, respektive spodní křivka bokorysu lodě.

Je-li kýl rovný a dlouhý, či dokonce pokud vystupuje jako hřebínek, lze očekávat, že tato loď bude rychlá a výborně držet stopu na klidné vodě. Podle vodáckého pravidla „délka jede“ – čím je loď, respektive ponořená část jejího kýlu delší, tím má menší odpor a na klidné vodě jede rychleji. Rychlost je však vykoupena horší ovladatelností, což je problém zejména v peřejích.

Prohnutý kýl naopak signalizuje loď obratnou, točivou. Avšak obratnost je zase vykoupena ztrátou rychlosti a horším vedením lodě na klidné vodě. Prohnutá loď snadněji najíždí na vlny, rovný kýl vlny prořezává.

PROFIL DNA

Studujeme-li křivky naší lodní krasavice zezadu (nebo i zepředu, u lodí je to jedno), můžeme posuzovat příčný profil dna. V zásadě může být dno lodě kulaté, ploché či do tvaru V, popřípadě může mít různé přechody a kombinace těchto tvarů. Loď s kulatým dnem bude obratná, obstojně rychlá. Bude poměrně nestabilní v základní poloze, avšak její stabilita se nebude měnit při náklonech. Ty se na takové lodi budou provádět velmi snadno a lehce s ní provedeme i eskymácký obrat.

Ploché dno bude lodi dodávat velkou obratnost, poněkud horší to ale bude s rychlostí. Taková loď je poměrně stabilní v základní poloze, horší to je při náklonech. Náklony a eskymácké obraty ploché dno lodi v žádném případě neusnadňuje.

Profil s průřezem do V je především rychlý. Náklony a eskymování jsou velmi obtížné. Pro turistické lodě se dno s profilem do V prakticky nepoužívá, takové dno mají pouze závodní lodě rychlostní a sjezdové.

PALUBA

Pokud studujeme loď uzavřenou, nesmíme opomenout ani její palubu – ta může být plochá, kulatá nebo dokonce prohnutá dovnitř. Čím je paluba vypuklejší, tím se loď snadněji vynořuje z vln a válců. Příliš vypuklá paluba, a tudíž příliš velká boční plocha, však způsobuje velkou citlivost lodě na boční vlny.

➥ *Pokračování na str. 3*

NA „OSLÍ ŘECE“ V MAROKU

První pokus o její sjezd před několika roky nebyl úspěšný, neboť v horách bylo ještě mnoho sněhu, a muly, přestože jsou to zvířata velice vytrvalá a pracovitá, která netrpí závratěmi a můžete je vyhnat po kdejaké krkolomné stezce, po sněhu nechodí. Výprava v roce 1996 se už od samého začátku vyvíjela příznivěji. V německém turistickém průvodci jsme se dočetli, že jízda na řece Assif Mgouna nabízí bohaté dobrodružství a naše skupina ho zahájila ve městě Azilal.

Tlumočnice Adriana sehnala nákladák Bedford a asi 10 km za městem jsme přestoupili z luxusního autobusu Karosa se slovy: „Teď končí běžný sportovní zájezd a začíná expedice!“ Za chvíli jsme sjeli z docela slušné asfaltky, před námi bílé kopce, kolem plno zeleně, ovcí a prachu. Řidič vyprávěl, jak Marokánci nejraději jedí, spí, dělají děti a pracují na dobu nezbytně nutnou, Adriana výjimečně mlčela a asi si uvědomovala, že postavení slovenské manželky není tak hrozné. „Letos jste tady první“, oznámil nám sympaťák z místního „turistického infocentra“ ve vesnici El Had a vyhnal posly do okolí, aby přivedli muly na transport pěti raftů a balíku pádel.

Věrni místním obyčejům nás 17 chlapů sedělo v hospodě u mátového čaje a pomerančové šťávy a naše děvčata na místní policejní stanici doplňovala připravené seznamy o jména našich babiček za svobodna a další nepostradatelné údaje. Po dvou hodinách Marokánci přihnali muly a spatřivše hromadu zavazadel začali nesměle namítat, že to všechno neuvezou. V podvečer konečně naše karavana vyrazila po stezce směr sedlo Tizi n Ait Imi (2910 m). Věřil jsem, že se nám podaří do sedla vystoupit za světla. Zvířata, na kterých se vezli i jejich majitelé, brzy zmizela mezi skalisky. Později jsme pochopili, že obcházejí sněhové jazyky a potom se vracejí zpět na stezku.

➥ *Pokračování na str. 2*

Marocká Assif Mgouna je pravostranný přítok řeky Dades. Pramení ve Vysokém Atlasu v masívu Irhil Mgouna (4071 m) a proniká od severu na jih přes poslední pásmo pohoří Atlas. Do Dades ústí ve městě El Kelaa des Mgouna a nabízí nám 102 km divoké vody WW I–III (WW IV). Protože dopravu lodí, raftů a ostatního vodáckého vybavení zajišťují muly, pojmenovali jsme Assif Mgounu „Oslí řeka“.

NA „OSLÍ ŘECE“ V MAROKU

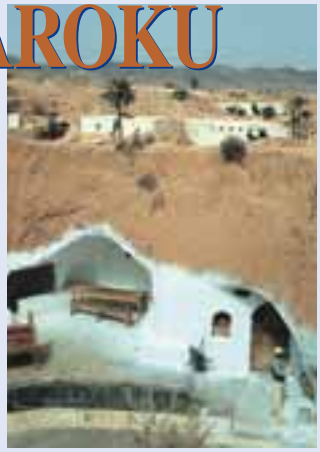

➥ *Dokončení ze str. 1*

Těsně před sedlem povídá Honza „Katastrofik“ (člověk, který co zážitek to katastrofa, nebo aspoň pořádný průšvih): „Až budu těm našim pitomcům v hospodě na Zbraslavi vyprávět, že jsme se vlekli do 3000 m, abychom se potom svezli po vodě, tak mi řeknou, abych si strčil hlavu pod studenou vodu a příště si vymyslel něco věrohodnějšího.“ Krátce před západem slunce jsme odpočívali v sedle. Vysoký Atlas je skutečně Boží dílo. Užasle jsme zírali do hlubokého údolí, kde se rozprostírala divoká měsíční krajina a Katastrofik povídá: „Volové, a kde je voda?“

„Ještě není vidět, ale já ji cejtím“, uklidnil jsem ho a zahájili jsme sestup. Několik nejprudších serpentin jsme ještě zvládli za světla a potom, jako když otočíš vypínačem.

Zvířata byla pouze slyšet a my museli vytvořit zástup a hlídat si kamaráda před námi.

Najednou jsme zjistili, že vůdci i muly jsou pryč. Ze tmy se vynořil Marokánec s rukama v kapsách, s cigaretou v koutku a tvářil se, že nás povede. Po dvou minutách byl opět v nedohlednu. Zřejmě špatně chápal, že lidé, kteří nesou na hřbetě spacáky, karimatky, jídlo na dva dny a vodácké vybavení, jsou pomalejší než on. Po půlnoci jsme přece jenom dorazili k horské bystřině, kde se na druhém břehu v měsíčním světle tyčil mohutný katzbach, pod ním stály muly a chlapi kouřili u ohníčku. Přebrodili jsme potok a utábořili se vedle mezkařů.

Ráno jsme užasli. Zasněžené vrcholky hor, čistá říčka, plácek vedle mystického katzbachu. Nafoukali jsme rafty a vyrazili. Po několika kilometrech se z horské bystřiny stala docela rychlá říčka. První potíže nastaly, když jsme vjeli do tunelu z vrbiček. Všude se ozývaly nadávky, často jsem zaslechl své jméno a nejčastější výkřik: „Vrbičky z..!“ Takhle jsme zdolali asi 10 km. V okamžiku, kdy jsme vyjeli z nejhustějšího porostu, se pro zpestření objevil nízký můstek přes řeku a za chvíli druhý, třetí… Už ani nevím, kolik jich bylo.

Konečně vyjíždíme z vrbiček a řeka se začíná ostřeji zařezávat! Okolní skály se zabarvují do oranžova, různých odstínů červené a my cítíme, že přicházíme do pravé.

Zastavujeme na pozdní oběd a dofukujeme člun, který přišel o jeden válec.

Někdo si přesedl, aby člun odlehčil a vjíždíme do kaňonu. Vstup je docela výživná WW IV. Zdeněk obětavě šplhá po skalách a snaží se dohlédnout za další zatáčku, prohlídka je téměř nemožná. Proto se svojí partou do některých nepřehledných pasáží vjíždí první a pak už ho slyšíme, jak huláká mezi skalami: „Další, … můžete!“

Obtížnost řeky nepřesahuje WW III, ale pádlujeme mezi kolmými a mnohdy převislými stěnami. Před vjezdem do myší díry, do které se možná člun vejde, povídá sejčkař Pátek: „Co když tam přes zimu spadla skála…!“ „Tak máme smůlu“, odpovídám a jedeme první. Zastavujeme v rozšířeném místě a Petr s Honzou, kteří už prorazili i podlahu, přestavují člun na „protoplazmu“, která při troše fantazie připomíná Pálavu. Věci a zbytek posádky se stěhují do dalšího člunu. Začíná se stmívat, také teplota rychle klesá, a tak padá rozhodnutí, že při první příležitosti zabivakujeme.

Stěny kaňonu se náhle rozestupují, po levé straně je docela slušná louka a na kopečku berberská vesnice. Na jednom z domů velký nápis Gite d' Etape. Překvapení nanejvýš příjemné – to Němci v kilometráži nepsali. Někteří mě podezřívali, že jsem to pro ně měl připravené jako překvápko. Horalové jsou úplně jiní lidé než lidé ve městech. Jsou zdvořilí a ochotní. Jsme první výprava po dlouhé době, proto jsme přijati se všemi poctami.

Vcházíme na dvůr malého katzbachu, kde ženské narychlo zametají a pak již slastný okamžik převlékání do suchého.

Ubytovali nás ve dvou místnostech, kde jsou po obvodě umístěna arabská lůžka. Vleže se cpeme žitnými plackami, které peče náš hostitel, popíjíme mátový čaj a coca-colu.

Ráno vyjíždí na další padesátikilometrovou túru čtyři čluny a jedna protoplazma.

Prvních 10 kilometrů na rychlé vodě v krásném kaňonu se zajímavými peřejemi a menšími bezproblémovými kaskádami končí a řeka se rozšiřuje. Začíná nepříjemně meandrovat a rozlévat se do několika koryt. Hledáme ideální průjezdy a kocháme se okolní krajinou, kde se už začínají objevovat vesnice, políčka a bohužel také množství nízkých můstků, které musíme podjíždět, problematicky se propasírovávat a v mnoha případech také přenášet. Přijížděli jsme k mostíku, kde bylo jasné, že nás přenášení nemine, a proto jsme se snažili zastavit přímo u něho. Toto dílo tvořila asi šest metrů dlouhá kláda, vypodložená na obou březích několika balvany. K můstku se zprava ze stráně blížilo asi 10 vysokých kup trávy. Později, když jsme se přiblížili, jsem si všimnul, že kupy se pohybují proto, že pod nimi jdou ženské. Žasli jsme nad tím, jak mohou být některé ženy užitečné. Při bravurním přistání se vloudila chybička a můstek začal odplouvat do dáli. A kupy se smály, až se za trávu popadaly. Dřeli jsme jako pitomci, abychom kládu dotáhli proti proudu na původní místo a ve chvíli, kdy se nám podařilo mostík opravit, se už blížil další člun. Hádejte, jak jejich přistání dopadlo. Chechtali jsme se společně se ženami a mám za to, že ten rok tam lepší divadlo neměli. Potom jsme už lépe snášeli tu otročinu, která následovala při pádlování v meandrech.

V podvečer jsme zahlédli na levém břehu náš autobus, který musel objet Vysoký Atlas přes nejvyšší průsmyk Maroka Tizi-n-Tichka (2260 m) a najel takřka 450 km. Sešli jsme se, všechno klaplo a na Pátkovu otázku, zda tuto řeku pojedeme příští rok zas, jsem odpověděl: „Ano.“

LIBOR BORŮVKA

INZERCE

GUMOTEX SE PŘEDSTAVUJE

Tradice výroby nafukovacích člunů z opryžovaných textilií ve firmě GUMOTEX sahá do padesátých let, kdy byly vyrobeny první čluny z bavlněných tkanin s nánosy kaučukových směsí. Postupem času byly tyto materiály zdokonalovány, bavlněná tkanina byla postupně nahrazena polyamidem a později polyesterem a první kajaky změnily svůj vzhled a konstrukci až do dnešní podoby.

Co tedy GUMOTEX,a.s. nabízí?
Nafukovací lodě bych předně rozdělil do čtyř kategorií:

- lodě pro rekreaci a volný čas
- lodě designované na divokou vodu
- rafty
- motorové a pracovní čluny

Nejprve se budu věnovat první kategorii – **lodě pro rekreaci a volný čas**, ve které má GUMOTEX a. s. nejdelší tradici a se kterou si vydobyl svoji dobrou reputaci v bývalém Československu i v zahraničí. Tato skupina je zastoupena především kajaky i když do ní dnes řadíme jednu kanoi. Lodě jsou určeny pro použití na klidné vodě, jezerech, rybnících a jiných chráněných vodních plochách, s hlavním požadavkem na nízkou náročnost obsluhy. Předpokládá se, že na kajaku může pádlovat i osoba, která má jen minimální nebo žádné zkušenosti s ovládáním lodí. Kajak HELIOS je výrobek, který je v pozměněné formě možno vystopovat několik desítek let zpět. Náš nejúspěšnější kajak pro rekreaci je dnes vyráběn ve dvou délkách: 380, respektive 340 cm. Oba kajaky jsou dvoumístné, a jsou charakterizovány nafukovacími palubami na přídi a zádi lodě a uprostřed trupu. Druhý – novější model je SUNNY – tento dvoumístný kajak délky 390 cm je otevřené konstrukce, posádka sedí na nafukovacích sedačkách s opěradlem, které jsou vešněrovány uvnitř kajaku. Jednomístný kajak JUNIOR je nejmenším a nejlevnějším plavidlem z nabídky GUMOTEX a. s. a je určen především pro děti a osoby menší postavy do 80 kg hmotnosti. Nejnovějším přírůstkem této kategorie je jednomístný kajak SOLAR, který je určen pro dospělé osoby do 100 kg a svou konstrukcí plně pokrývá požadavky na malou obratnou loď na lehkou řeku, nebo mořskou zátoku. Poslední lodí, o které se v této kategorii zmíním, je PALAVA – notoricky známá loď, která se v České republice stala synonymem pro nafukovací kanoi. Tato loď konstrukcí patří do kategorie rekreačních plavidel, a v průběhu letošní sezóny byla podrobena menší úpravě – byly narovnány sedačky tak, aby umožňovaly pohodlné sezení během dlouhých plaveb a došlo ke zdokonalení stehenních popruhů pro fixaci jezdce při „zákleku“ v lodi.

Na **lodě na divokou vodu** jsou kladeny vyšší požadavky na bezpečnost a manévrovatelnost. Také je potřeba zabránit proniknutí vody dovnitř lodě, případně její odtok v případě zalití vodou v peřeji. Toto je zajištěno samovylévací funkcí dna – vztlakem podlahy a bočních válců člunu v závislosti na užitečném zatížení. První kajak této kategorie – SAFARI je určen pro použití na lehčích terénech a jako rekreační kajak, nicméně samovylévací podlaha umožňuje jeho použití i na obtížnějším terénu do WW III – ale vždy v závislosti na dovednosti jezdce! Kajak TRAVELLER nemá samovylévací podlahu a je to jediná uzavřená loď z kolekce GUMOTEX. Používá se se špricekou buď dodávanou výrobcem, nebo neoprenovou patřičného rozměru. Traveller je nástupcem populárního kajaku SKIP. Šestimístný člun COLORADO je další legenda českého vodáctví. (Všimněte si že Colorado nenazývám raftem!) Na Coloradu podnikli čeští vodáci řadu úspěšných výprav i prvosjezdů ve světě, Colorado výrazně pomohlo rozvoji raftingu v Čechách. Jakkoliv je Colorado výborný člun pro sjezdy divoké vody do obtížnosti WW IV, nezapomínejte na bezpečnost, správnou výbavu a hlavně znalost úseku, který chcete splouvat! Nejnovějšími přírůstky do rodiny člunů GUMOTEX na divokou vodu jsou trekingová kanoe ORINOCO a kajak K2. Obě lodi se vyznačují masivní konstrukcí a spolehlivou funkcí samovylévacího dna. Orinoco je možno použít jako bezpečnou a stabilní loď do terénů stupně WW IV, nebo jako rekreační člun s pohonem na malý elektromotor, který se zavěsí na speciální zrcadlo dodávané jako příslušenství člunu. K2 je pohyblivý dvoumístný kajak, který lze přešněrováním sedáku snadno přeměnit v jednomístné expediční plavidlo s ohromným prostorem pro bagáž.

Rafty jsou lodě s určením na divokou vodu, ovšem s požadavkem umístění většího počtu osob na jedno plavidlo. Nejdůležitějšími vlastnostmi bezpečného raftu jsou: manévrovatelnost, stabilita, celková pevnost a v posledních letech samozřejmě samovylévací podlaha. Všechna tato kritéria splňuje řada raftů PULSAR z produkce GUMOTEX a. s. Pulsary jsou nabízeny v délkách 340, 380, 420 a 445 cm pro 5, 7, 8, respektive 9 osob. Zákazník si může vybrat ze dvou materiálů – NITRILON a HYPALON, kdy u prvního z nich ocení nízkou cenu a u druhého vynikající životnost a záruku 5 let na použitý materiál. Rafty PULSAR jsou symetrické konstrukce a jejich samovylévací podlaha spolehlivě odvádí vodu z raftu bez ohledu v jakém směru se raft v peřeji právě pohybuje. Jako „extras“ je rafty možno vybavit protioděrovou folií, která zvýší odolnost spodní strany raftu při nejnáročnějším profesionálním použití.

Motorové a pracovní čluny jsou v nabídce GUMOTEX a. s. zastoupeny členem DELTA 280 A a čluny BYBOAT. Zatímco Delta je klasický motorák se zrcadlem a nafukovacím kýlem, čluny BYBOAT 230 a BYBOAT 300 jsou univerzální čluny určené pro rekreaci, jako rybářské čluny, pracovní nebo i čluny s alternativním pohonem na motor s použitím přídavného zrcadla, dodávaného jako příslušenství.

Toto je pouze letmé představení člunů GUMOTEX, více informací můžete zístat z firemních prospektů, nebo na webových stránkách firmy. Nejlepší je ale navštívit některou z výstav ISPO, SportPrague, nebo OUTDOOR, kde firma GUMOTEX a. s. své výrobky pravidelně vystavuje.

MARTIN STRAKA
product manager

LODĚ, LOĎKY, LODIČKY

➥ *Pokračování ze str. 1*

Plochá či dokonce dovnitř prohnutá paluba se vynořuje hůře, avšak umožňuje loď zatopit pod hladinu a provádět různé kejkle pod vodou. Designéři se snaží vytvořit loď, jejíž vlastnosti budou v rovnováze. Ideální loď však neexistuje a každý si musí vybrat podle toho, co od lodi očekává a co na ní hodlá provádět.

MATERIÁLY NA VÝROBU LODÍ

V průběhu dějin kanoistiky se používalo mnoho materiálů na stavbu lodí – od klasických přírodních surovin až po kosmické technologie současnosti.

Zřejmě nejstarším materiálem je **dřevo**. Přírodní materiál, přirozeně pružný a houževnatý, příjemný na omak. Tyto vlastnosti jsou však vykoupeny náročnou výrobou a proto vysokou cenou těchto lodí. Dřevo je navíc oproti moderním syntetickým materiálům přeci jenom křehčí a opravy poškozených lodí jsou velmi náročné. Přesto se dřevěné lodě v zahraničí stále vyrábějí a na našich řekách můžeme potkat ještě pár romantiků, kteří s něžnou péčí uchovávají klasické dřevěné žebrovky, které jsou někdy starší než jejich majitelé.

Někdy v šedesátých letech vtrhl do kanoistiky **laminát**. Syntetické polymerované pryskyřice, vyztužené tkaninou ze skelných, diolenových, karbonových či kevlarových vláken. Lodě byly pevné, pružné, odolnější, opravit je zvládl každý jen trochu zručný vodák. Nová technologie umožnila nové tvary, odolnost lodí dovolila vodákům sjíždět náročnější řeky. Lodě se snadno opravovaly a jejich amatérská stavba také nebyla mimo vodácké možnosti – prakticky v každé loděnici si vodáci stavěli lodě sami a na vlastnoručně postavených lodích se i závodilo a vyhrávalo. Nevýhodou laminátu je fakt, že jeho hustota je větší než hustota vody, tzn., že loď naplněná vodou bez přídavných vzduchových vaků či komor neplave. Nepříjemné je též dráždění kůže drobnými skelnými vlákénky, zejména, pokud se dotknete poškozených míst laminátu. V současné době se jednoduchý a poměrně laciný skelný laminát stále používá.

Závodní lodě, včetně lodí olympijských vítězů, se také staví z laminátu – je to však laminát z karbon-kevlarové tkaniny, prosycený ušlechtilou epoxidovou pryskyřicí a lodě se již nestaví na dvorku před loděnicí, ale ve specializovaných dílnách, vybavených nejmodernější technologií.

Nevelkého rozšíření se dočkaly lodě **kovové** – z hliníku, duralu a dokonce i titanu. I když takové lodě jsou jen těžko zničitelné a k jejich opravám stačí kladivo na vyrovnání promáčklých míst, kov je ve vodě studený, na slunci se rozpálí, je velmi hlučný a na dotyk nepříjemný, takže v Evropě se kovové lodě nepoužívají takřka vůbec a v Americe, kde ostatně vznikly, také nejsou příliš běžné.

V současné době se velmi rychle rozšířily lodě z **termoplastů**. Zřejmě nejrozšířenější po celém světě jsou termoplasty lité. Do kovové vyhřívané rotující formy se vsype termoplastový prášek, který se roztaví, potáhne vnitřní stěny formy, čímž vznikne základ. Tuto technologii používají i čeští výrobci lodí.

Další možností výroby je vyfukování lodí z termoplastového rukávu do kovové formy pod vysokým tlakem. Tak se vyrábějí lodě v Německu.

Termoplastové lodě jsou velmi houževnaté, materiál téměř nepraská, pouze se odírá, lodě ve vodě plavou i bez přídavných vzduchových vaků, materiál je příjemný na omak (na rozdíl od laminátu nesvědí). Nevýhodou je však vyšší cena, daná nemožností tyto lodě stavět amatérsky. Započátku se zdálo, že je nebude možno amatérsky ani opravovat. Avšak vodák je tvor vynalézavý a brzy se vodáci naučili občasná poškození termoplastových lodí zatavovat pomocí plastové tyčinky a horkovzdušné pistole.

Dalším typem termoplastových lodí jsou lodě ze sendvičových – vrstvených termoplastů (např. Royalex). Zpravidla je mezi dvěma vrstvami tvrdého termoplastu uzavřena vrstva pěny. Tyto lodě se vyrábějí vytlačováním z desek do formy a jejich vlastnosti jsou skoro zázračné – jsou lehké, pevné, plavou bez vaků, jejich poškození se může zacelit pouhým zahřátím. Jejich cena je však pro českého vodáka hodně vysoká, takže jich na našich řekách mnoho nepotkáme.

Vlastní skupinu co do materiálu tvoří **lodě skládací a nafukovací**, které najdeme zvláště v kategorii stále populárnějších raftů. Skládací lodě jsou u nás dost vzácné, zpravidla jsou tvořeny dřevěnou či duralovou kostrou, na kterou je navlečen potah z nepropustné tkaniny. Starší rafty měly vnější konstrukci z pevné syntetické tkaniny, do jednotlivých komor (válců) se vkládaly duše svařené ze silné PVC fólie. Moderní nafukovací lodě jsou šity z tkaniny, na které je plastová nepropustná vrstva přímo nanesena. I do nafukovacích lodí vtrhly nejnovější technologie a u nejlepších raftů výrobci uvádějí zázračné vlastnosti, co se týče pevnosti, pružnosti, otěruvzdornosti a dalších vlastností použitého materiálu.

ROZDĚLENÍ LODÍ DLE JEJICH UŽITÍ

Pro snadnou mezinárodní domluvu si zavedli vodáci písmenno-číselné značení druhu lodě. Písmena znamenají typ lodě C – kanoe, K – kajak, R – raft. U nás se ještě používalo značení P pro pramičky, dříve existovala ještě kategorie F pro skládací či nafukovací lodě. Číslo znamená počet členů posádky – tedy označení K1 znamená kajak jednotlivců (singl kajak), C1 kanoi jednotlivců (singl kanoi), C2 kanoi dvojic (deblovka). (Poznámka pro úplné začátečníky: Na kajaku se pádluje pádlem se dvěma listy, kajakář při pádlování sedí na velmi nízké sedačce s nohama nataženýma před sebou. Na kanoi se pádluje pádlem s jedním listem, kanoista v lodi klečí na jednom či obou kolenou, při volné rekreační jízdě kanoista sedí na vyšší sedačce, zpravidla s jednou nohou nataženou a druhou pokrčenou).

Necháme přitom stranou závodní lodě a budeme se věnovat lodím pro turistické putování.

LODĚ PRO VODÁCKÉ PUTOVÁNÍ

Letní putování na některé české řece patří v Česku k velmi oblíbeným způsobům trávení dovolené. Od lodě na letní dovolenou očekáváme pohodlné, bezpečné pádlování, uložení vodáckých zavazadel, malý odpor na „volejích“ a alespoň obstojnou obratnost ve šlajsnách a peřejích. Nejčastější plavidlo pro vodácké putování je v našich zeměpisných šířkách a délkách kanoe dvojic – deblkanoe.

Vodáci sedí na pohodlných lavičkách, v náročnějších úsecích si mohou kleknout s oporou o lavičku po způsobu závodníků na divoké vodě.

Na našich řekách potkáváme nejčastěji otevřené a polokryté kanoe, občas i kanoi uzavřenou. V drtivé většině jsou tyto lodě stavěny ze snadno dostupného skelného laminátu.

Otevřené „klasické“ kanoe nemají žádnou palubu, jejich skořepina je z jednoho kusu. Zpravidla mají dlouhý rovný kýl, často i vystupující jako hřebínek, a ploché dno. Působí dojmem solidních „parníků“, hodně uvezou, jsou stabilní, pohodlné. Jejich nevýhodou je přece jen poněkud menší obratnost. Představiteli tohoto typu jsou lodě typu Malše, Orlice, Jizera, Vltava atd.

Polokryté kanoe většinou vznikly odříznutím paluby některého staršího typu slalomové kanoe a mnohdy mají svůj protějšek v celokryté lodi (např. u nás nejoblíbenější kanoe Vydra existuje i v kryté verzi Střela). Polokryté kanoe mívají prohnutý kýl a kulatější dno. Skořepina těchto lodí je dvojdílná, špičky a boky jsou kryty palubou, uprostřed je velký oválný otvor pro oba jezdce a bagáž. U nás jsou k mání polokryté lodě, například pod názvy Vydra, Vertexka, Tukan. Někdy vyrábějí vodáci loď pro putování přímo ze starší kryté lodě – uprostřed do paluby vyříznou otvor pro bagáž.

Polokryté lodě se asi nejlépe hodí pro putování po klikatých a občas i peřejnatých tocích našich řek a říček.

➥ *Pokračování na str. 4*

SUPERSTRUČNÝ NÁVOD NA OPRAVY LAMINÁTOVÝCH LODÍ

K opravě díry v laminátové lodi potřebujeme: laminovací pryskyřici s příslušným tvrdidlem (tvrdidly), ústřižky výztužné tkaniny (pryskyřici a tkaninu nejlépe stejného druhu materiálu, z jakého je loď postavena, to však není podmínkou), list pilky na kov, nůžky nebo ostrý nůž, kelímek a tyčku (klacík) na míchání pryskyřice, hodí se gumové lékařské rukavice a něco na utření rukou po práci.

Postup: Díru a její okolí důkladně vysušíme – na slunci, u ohně, nad vařičem. Zkušení opraváři dokážou vysušovat i tak, že poškozené místo polijí lihem a zapálí.

Okolí díry v lodi rozbrousíme listem pilky na kov s přesahem cca 2 – 5 cm, podle rozsahu poškození. List držíme v obou rukou, brousíme naplocho tak dlouho, až na omak cítíme vlákénka tkaniny. Pak si nastříháme záplaty, počet vrstev volíme podle velikosti a rozsahu díry. Záplaty v nejspodnější vrstvě by měly být nejmenší, každá další vrstva mírně přesahuje vrstvu předchozí. Rozmícháme pryskyřici s tvrdidlem podle návodu na plechovce, natřeme poškozené místo a začneme postupně prosycovat záplaty. (Pozor!!! Pryskyřice a její výpary poškozují zdraví. Proto pracujeme venku nebo alespoň důkladně větráme. V žádném případě nelaminujeme v obytných místnostech, dráždivé jsou i laminátové piliny.)

Nejlepší nástroj na prosycování záplat jsou vlastní prsty, proto se hodí gumové rukavice. Pryskyřici příliš neplýtváme a snažíme se neupatlat nepoškozený zbytek lodě. Dostatečně prosycená záplata ze skelné tkaniny zprůhlední v celé ploše, u karbon-kevlarových tkanin musíme dostatečné prosycení odhadnout. Z příliš prosycené záplaty pryskyřice stéká. Poslední vrstvu uhladíme a necháme dostatečně dlouho vytvrdnout. Záplata může tvrdnout volně, někteří na vrstvu kladou igelitovou či mikrotenovou fólii, přes kterou záplatu uhladí a fólii strhnou až po vytvrzení. Také je možno záplatu uhladit odstřižkem šustákoviny, kterou po vytvrzení též strhneme – proto musíme nechat okraje šustáku suché.

Po práci zejména se skelným laminátem vzápětí zažijeme nepříjemné svědění – to se nám mikroskopická vlákénka zapíchala do kůže. Zbavíme se jich nejlépe mýdlem a kartáčkem, v teplé vodě drhneme kůži dlouhými tahy kartáčku. Pak se natřeme nějakým vhodným krémem.

Kdy naposledy se v tobě ozval tvůj gen dobrodruha?

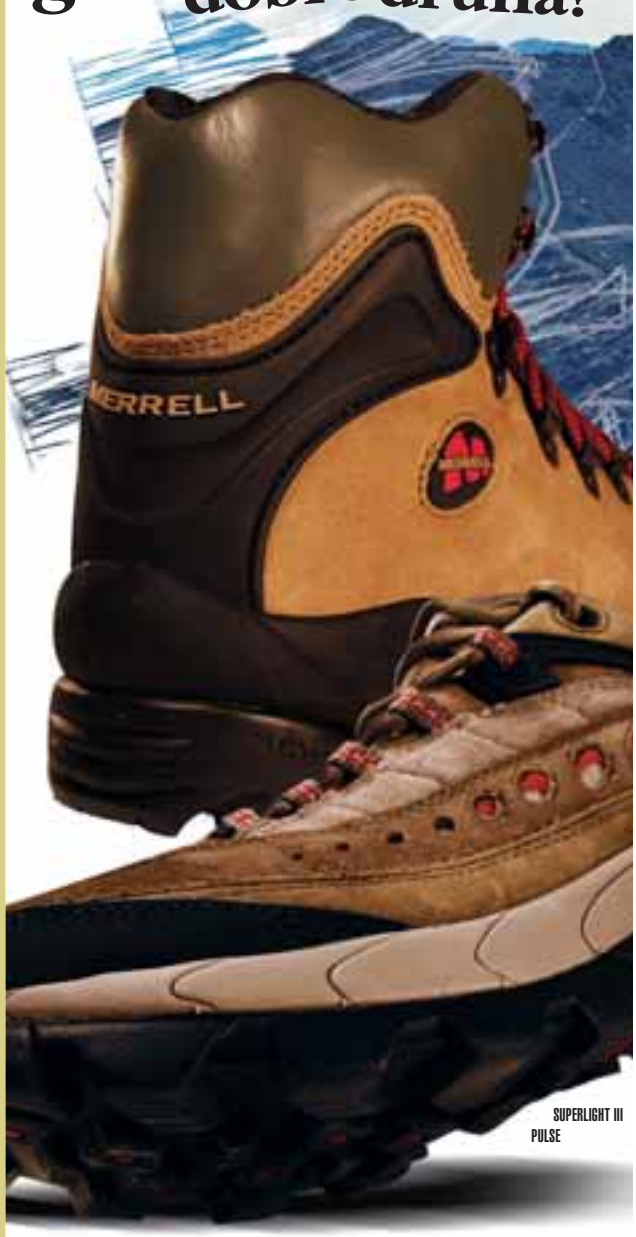

TORQUE MID

CHAMELEON STRETCH

MOTOVATOR

SEARCH AND ENJOY

MERRELL

Výhradní dovozce MERRELL pro ČR a SR: TERM, spol. s r. o.
Švehlova 80, 664 51 Šlapanice, Tel.: 548 212 404, E-mail: merrell@termcz.com, www.termcz.com

LODĚ, LOĎKY, LODIČKY

➥ *Pokračování ze str. 3*

Zapomenout bychom neměli ani na vícemístná plavidla – kdysi tak oblíbené pramičky (P5 nebo P7) byly s úspěchem používány pro výcvik vodáckého potěru a děti na nich s oblibou i putovaly po řekách. V současné době jsou pramičky vytlačovány různými typy raftů.

Nepříliš rozšířené, zato však vynikající lodě, jsou vícemístné kanoe (C6 či C9). Tyto lodě spojují výhody pramičky pro výcvik mládeže s výhodami obratnější a rychlejší kanoe. Devítikanoe čili devítka obsazená zkušenou posádkou je nepřekonatelná co do rychlosti, velmi slušně obstojí i ve šlajsnách či v peřejích.

Občas na našich řekách potkáme i vodáky putující na kajaku – jedno- či dvojmístném. Tito vodáci jsou zpravidla ze zahraničí, nejčastěji z Německa. Kajaky pro putování jsou stavěny jako polokryté či uzavřené, s rovným kýlem a kulatým dnem. Speciální kajaky existují pro putování po moři – dlouhé, rovné, dno s profilem V, příč stavěná k prořezávání vln. Mořské kajaky se asi nejvíce přibližují původním eskymáckým plavidlům.

Občas můžeme vidět i kajaky skládací (F1, F2). Dříve měla existence skládacích kajaků své opodstatnění ve snadnější dopravě složené lodě na místo startu. Dnes se na civilizovaná místa dopraví snadno i pevné lodě, ke sjezdům řek mimo civilizaci se používají lodě nafukovací. Proto jsou skládací kajaky vzácností a raritou.

Tento výčet zdaleka není kompletní – vynalézavost českého vodáctva je nekonečná, a tak můžeme na našich řekách potkat skutečně roztodivná plavidla – různé typy vorů, katamaranů, nafukovacích lodí různých tvarů a velikostí. Každému co jeho jest…

LODĚ PRO TURISTICKÉ JEŽDĚNÍ NA DIVOKÉ VODĚ

Na divoké vodě se nejenom závodí – nezávodní ježdění na divoké vodě se stalo svébytnou disciplínou a mnozí naši vodáci dosahují vynikajících výkonů při sjezdech extrémně obtížných úseků řek či při expedičních sjezdech divokých řek mimo civilizaci. Není však nutno hned překonávat velehorské toky na hranici sjízdnosti – splutí české malebné bystřinky má jistě také mnoho co do sebe.

Typy lodí na divokou vodu vycházejí ze slalomu – tedy K1, C1, poněkud méně C2, zřídkavě můžeme vidět K2. Bohužel, díky nabídce výrobců, poněkud stagnuje kdysi česká parádní kategorie C2 (u nás se vyrábí pouze jeden typ termoplastové C2, vhodný na divokou vodu). Největší výběr lodí mají kajakáři, mnohdy se používá stejná skořepina lodě pro K1 a C1, loď se pak liší pouze tím, zda je do ní vmontována kajakářská sedačka či kanoistické klekací sedlo.

Lodě jsou výhradně uzavřené, obratné, točivé. Tvary lodí dříve vycházely ze starších lodí slalomových, dnes výrobci nabízejí mnoho designů, speciálně určených pro nezávodní ježdění na divoké vodě. V drtivé většině se lodě vyrábějí z termoplastů, jsou vybaveny pěnovými výztuhami, nafukovacími vaky, pevnými chytacími oky, vypouštěcími ventily atp. Na méně náročných divokých vodách potkáme i starší lodě laminátové – ty jsou však nepřehlédnutelně na ústupu.

JAN LUXA, HIKO sport

Příště: *Speciální lodě, pádla, vesty a další vodácká výzbroj*

PÁDLA I VESLA Z PLASTŮ OD TROJSKÉHO KANÁLU

Foto: Ondřej Panenka

Slova jedné známé písničky Nic není jako dřív, nic co by bejvávalo, nebo tak nějak, mají nadčasový význam. Všechno se mění, vyvíjí, že se člověk nestačí divit, jenom kroutí hlavou. Je evidentní, že se doslova převratné změny dotýkají i některých vodáckých aktivit. Těžké dřevěné kanoe s pádly, které vodáci při přenášení jezů a propustí proklínali nedefinovatelnými výrazy, již patří minulosti. Nahradily je nové lodě ladnějších křivek z daleko lehčích materiálů, ať už z kovu či z plastů, včetně nezbytných doplňků. Dejme však slovo trojskému Čochtanovi, Petru Panenkovi, majiteli firmy Profiplast, který je živou encyklopedií vodního slalomu a raftingu.

„Celý můj život je nerozlučně spojený s divokou vodou. Začínal jsem kdysi na pramičkách v Libni na Staré plavbě, později závodil za Motorlet ve vodním slalomu a sjezdu, nyní se podílím na organizaci raftových závodů v Troji. Současně jsem šéftrenérem raftingu u Svazu vodáků České republiky. Závodní rafting se dnes jezdí na extrémně těžkých terénech. Občas také jezdím s partou stejných šílenců jako já na divoké řeky do všech světadílů.

Nesmím samozřejmě zapomenout na firmu, která se zdárně rozvíjí a dá se říci, že nás i v současných nelehkých podmínkách slušně uživí.

Rád bych se však vrátil k tomu, proč se nazýváme Profiplast. Na mých četných toulkách vodáckou Evropou byl vidět markantní rozdíl mezi vybavením tamějších sportovních oddílů, ale i běžných turistů a situací na tehdy československém trhu. Proto jsem koncem osmdesátých let zkusil vyrábět pádla z plastů, polypropylenu, později polyamidu, obvykle plněných uhlíkovým, nebo skelným vláknem. Výroba tehdy začala v jednom JZD, počátkem devadesátých let jsem měl již vlastní firmu a listy pádel pro mně sériově vyráběli v továrně z mých forem. Já je jenom kompletuju, dávám jim konečnou podobu. Začali jsme původně s pádly pro turisty, takovou klasickou Vltavu či Lužnici, pro kanoe i kajaky, nyní se převážně sortiment přesouvá do kategorie pádel a vesel pro závodní, sportovní lodě. Je to mj. vybavení pro vodní slalomáře a závodní rafting. Kanoistická i kajakářská pádla mají lopatky z termoplastu nebo kompozitů, žerď je obvykle duralová, nebo uhlíková. Velkou oblibu si získává rodeo na vodě, v naší nabídce samozřejmě nechybí ani krátká pádla pro stále rostoucí zástup nadšenců tohoto sportu z již zmiňovaných materiálů. Turisti všech věkových kategorií nemusí mít obavy, sortiment je natolik rozsáhlý, že si určitě vyberou, včetně dětských pádel. Samostatnou kapitolu tvoří námi hýčkaní raftaři, kdy s našimi pádly jezdí více než polovina závodních lodí, u cestovek je tento poměr ještě vyšší.

Vodáci však v naší trojské prodejně najdou i vesla s hlavenkou pro laminátové čluny, helmy i plovací vesty, nafukovací rafty a kanoe či lodní pytle.

Původně se zdálo, že vodáci budou k lodím, pádlům či veslům z plastů mít dlouhou dobu nedůvěru, zvlášť my starší jsme spíše konzervativní. Ale, nekup to, když je pádlo prakticky nezničitelné, nemáte s ním žádnou údržbu, je velice lehké a má solidní cenové relace. Já bych to přirovnal k pivovarským sudům. Většina pivařů tvrdila, že jedině v dřevěných sudech má pivo tu správnou chuť, kovové ji jenom kazí a kde jsme teď. Po dřevěných pivovarských sudech už nikdo ani nevzdechne a pivo se pije pořád dál. V současnosti kompletujeme a prodáváme více než dvacet typů kanoistických a kajakových pádel a vesel. Je o ně zájem nejen u turistů a sportovních oddílů, ale i cestovních kanceláří, které chtějí zpestřit nevšedními zážitky jejich dovolenou, třeba jízdou na divoké vodě, nebo raftingem.Také půjčovny lodí a vodáckého vybavení patří mezi naše stálé odběratele. Značku Profiplast však najdete v desítkách prodejen outdoorového vybavení či vodáckých potřeb po celé republice. Třetinu produkce vyvážíme, naši značku znají především v alpských zemích a na jihu Evropy.

Bez vody si život nedovedu představit. Není proto divu, že jsem i vedoucí trojského oddílu vodních slalomářů a raftingu. Mohu vám říci, že rafting zaznamenává v mnoha zemích až neuvěřitelný růst. Nejinak je tomu i v České republice. Na závodech nyní třeba soutěží i sto raftů, před pár lety věc naprosto nevídaná. Jezdí se ve čtyřčlenných či šestičlenných týmech, muži i ženy v kategoriích slalom, sprint, sjezd a kombinace. Pro toho, kdo má rád vodu a dobrou partu, je rafting přesně ta parketa, kterou potřebuje. Naši závodníci mají renomé i ve světě, umísťují se na předních místech v mistrovstvích Evropy a světa, či Camel Trophy. Třeba loni získaly posádky České republiky tituly mistrů světa ve sjezdu mužů, ženy byly ještě úspěšnější, vyhrály prakticky všechno, slalom, sjezd i kombinaci šestičlenných týmů.

Naše domovské místo je trojský kanál. Tady máme nejen samotnou výrobu a prodejnu, ale i loděnici slalomového a raftového oddílu, jakož i půjčovnu lodí a raftů. Vodácký nárůdek se může u nás ubytovat ve dvaceti dvoulůžkových chatičkách. Letos se mj. na trojském kanále koná finále evropského poháru ve slalomu a ve sprintu raftařů počátkem září, samozřejmě i řada závodů ve vodním slalomu.

Doufám, že stejně jako závody v rodeu či na raftu u nás brzy zdomácní i fantastické defilé dračích lodí. Je to speciální disciplína, jež se jezdí na úzkých, dlouhých lodích. Dvacet závodníků pádluje ve zběsilém tempu v rytmu bubeníka, který sedí vepředu, vzadu vše kontroluje kormidelník. Je to krásná podívaná, třeba ve Švýcarsku je nesmírně populární, kořeny jsou však v jihovýchodní Asii.

I pro tuto atrakci dodáváme pádla jako jediná firma u nás.

Musím si však jednou za čas udělat radost. Učarovaly mi řeky Severní Ameriky, zejména na Aljašce. Proto se chystám na příští rok sjet opět jednu z nich s partou dobrých kamarádů, vodáků," končí trojský Čochtan Petr Panenka s pozdravem Ahoj.

MILAN MANDA

Petr Panenka – PROFIPLAST
Pod Kaštany 7, 160 00 Praha 6
Česká republika
tel./fax: +420-2-24 32 47 90
panenka@profiplast.cz
www.profiplast.cz

O TOM, JAK SE LÍTÁ VZHŮRU

Tak se mi zdá, že se lidi pořád honěj za prachama. Dnes však už možná přece jenom o trochu míň. A místo toho hledají jiné atributy svého života. Jedním z nich je určitě ticho, o čemž svědčí i stále rostoucí význam slov Klídek a Dej mi (už konečně) pokoj. Ale kde to zatracené ticho hledat? Ve městě určitě ne, ani v přírodě už občas neuniknem místům, kde něco řve, bručí, duní či mele na plnou hubu. Zbývá tedy podzemí, do kterého se nám moc nechce, nebo vzdušný prostor. V letadle si ale moc klidu neužijete, tak snad leda vzduchodlo a balony, budící úžas a respekt. Jak známo, nejlépe je pozvat si na odborné téma experta, takže o balonech hovoří majitel několika těchto skvostů na obloze, Jirka Pásek z firmy Sky Tours.

„V současné době se využívá balonů ke sportovním aktivitám, reklamě, nebo i k pasažerským letům. Plní se většinou horkým vzduchem, (plynem u nás ne), a to pro jednoduchost přípravy letu a výrazně nižší provozní náklady. Do balonu o výšce průměrně 26 metrů a objemu 2600 kubíků horkého vzduchu se může vejít až pět osob. Vše záleží na počasí, síle větru a ročním období.

Loni se realizoval první přelet balonem kolem světa ve dvou osobách. Pilotem byl Bertrand Piccard, samotný let trval devatenáct a půl dne.

V České republice je nyní 80 pilotů, majících letové zkoušky, jež schvaluje Ministerstvo dopravy, asi 50 balonů a pět osob, jež mohou provozovat reklamní a vyhlídkové lety za úplatu, zbytek je sportovní létání (tito piloti nesmí požadovat za své létání peníze!).

Let v Praze musí být povolen kompetentními osobami na letištích v Praze-Ruzyni a ve Kbelích,. Obvykle se vzlétá z Císařské louky, baseballového hřiště v Krči, předmostí Barrandova mostu či z parkoviště nedaleko stadionu Slavie. Nejbezpečnější jsou vzlety co nejdříve po svítání, nebo jednu, dvě hodiny před západem slunce, ideální teplota je kolem deseti stupňů Celsia. Samotná příprava na let trvá půl, někdy třičtvrtě hodiny. Balon může dostoupat až do výšky 3,5 km, ale pro reklamní účely či výletní lety stačí maximálně 300 metrů, v Praze je nejvyšší povolená hladina 200 metrů nad prahem letiště Ruzyně. Rychlost letu se pohybuje tak od třech až do čtyřech a půl metru za sekundu.

Z bezpečnostních důvodů se létá s dětmi až od dvanácti let. Každý cestující je pojištěn.

O oblečení nemějte velké obavy, teplota ve výšce kolem 200 metrů je zhruba stejná jako na zemi, jen večer víc štípají komáři.

A nakonec úsměvná historka. Paní, mající narozeniny, oznámili její blízcí, že mají pro ni překvapení, nevšední zážitek. Myslela chudák, že půjde do opery, a proto se oblékla do večerních šatů. Než nastoupila do balonu, byla mírně zděšená, ale nakonec všechno dobře dopadlo.

Takže, proč kupovat drahé šaty, voňavky, exkluzívní pití, nebo plyšového medvěda obřích rozměrů svým drahým, třeba i tchyním k narozeninám, V.I.P. zákazníkům, partnerům a pracovníkům, když stačí romantický let balonem. Do smrti na něj nezapomenou!

MILAN MANDA

SKY TOURS

BALÓNOVÉ LETY - JIRKA PÁSEK

Mikuláše z Husi 2
140 00 Praha 4
Česká republika

e-mail: skytours@balonove-lety.cz
www.balonove-lety.cz
mobil: ++420 602 647356

Při ranním svítání, nebo večerním západu slunce
je vzduchoplavba tím nejkrásnějším dárkem, jaký si mohou lidé dopřát.
Reklama na balonu se nedá přehlédnout.

Těšíme se na Vás

REKLAMNÍ A VYHLÍDKOVÉ LETY BALONEM

TIMEX

TIMEX BODYLINK™
HEART RATE MONITOR &
SPEED + DISTANCE SYSTEM

Seznamte se s Vaším novým OSOBNÍM TRENÉREM

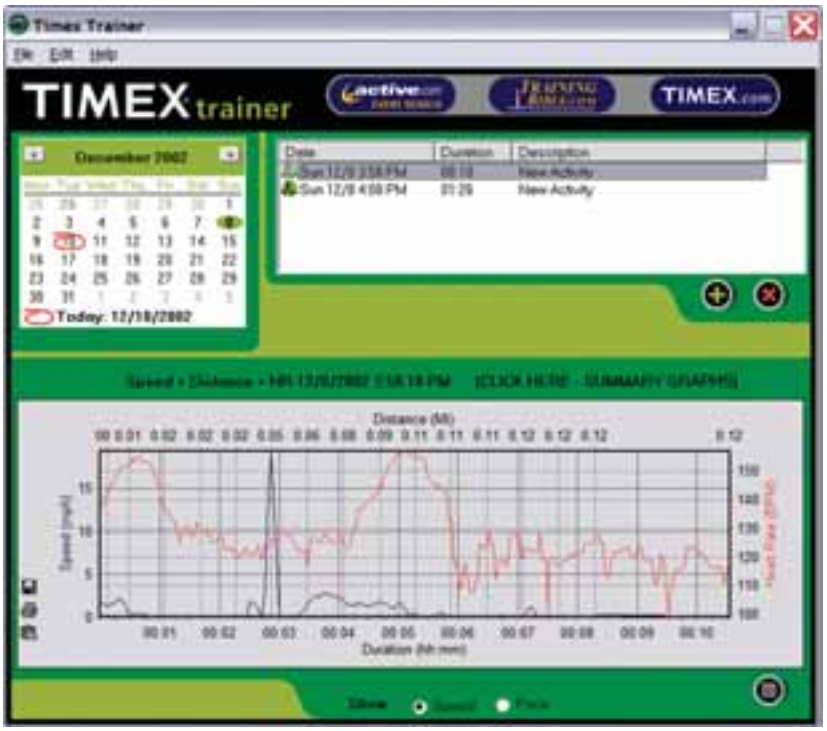

Timex Bodylink systém je sestava multifunkčních hodinek TIMEX Ironman Performance Monitor, Garmin GPS jednotky a snímače Digital Heart Rate Monitor. Timex Data Recorder společně s Timex Trainer softwarem umožňuje spojení všech komponentů a zpracování dat na počítači.

Funkce hodinek Timex Ironman Performance monitor

- okamžitá rychlost / tempo
- průměrná rychlost / tempo
- maximální rychlost / tempo
- překonaná vzdálenost
- monitor srdeční činnosti
- rychlostní, vzdálenostní a tepové alarmy

Timex Data Recorder

Zařízení zaznamenává informace zasílané do hodinek z GPS jednotky a HRM snímače tepové frekvence. Data mohou být následně pomocí USB portu přehrána do PC a dále zpracována pomocí Timex Trainer softwaru.

O tom, kolik báječných výstupů na hory se „upeče“ u stolu v hospodě, by mohli mnozí z nás vyprávět celé báje. Jednoho večera za kruté zimy 1909 seděla skupina lovců a zlatokopů v krčmě Billieho McPheea ve Fairbanksu na Aljašce. A jak to tak bývá, pilo se a klábosilo, klábosilo a popíjelo. Snad už po tisícáté probrali pochybná tvrzení dr. Cooka o jeho „dobytí“ nejvyššího vrcholu Aljašky – Mount McKinley. Chlapi se povětšině shodovali s názorem soudce Wickershama, že tento bájný vrchol, nazývaný indiány kmene Athapasců Denali, je nedobytný.

KURIÓZNÍ PRVNÍ ZDOLÁNÍ MOUNT McKINLEY

Jedinými, kdo s tímto názorem nesouhlasili, byl Tom Lloyd a William Taylor. A dokonce tvrdili, že to sami dokáží. Hostinský Billie McPhee se nabídl, že bude výpravu financovat, a dokonce se vsadil o 5000 dolarů, že odvážlivci dosáhnou vrcholu před 4. červencem roku 1910.

20. prosince 1909, Vánoce – nevánoce, vyrazila na výpravu k bájné nedobytné hoře čtveřice otužilých trapperů – Lloyda a Taylora již známe, k nim přibyli ještě Petr Anderson a Charley McGonagall. Je třeba říci, že nikdo ze čtveřice dobrodruhů neměl žádné horolezecké zkušenosti a neměli ani žádnou horolezeckou výstroj. Na dvou saních, tažených psím spřežením si vezli množství lan a obvyklou tábornickou výzbroj se zásobou potravin na několik týdnů pobytu v divočině. Měli však ještě něco jiného – skvělou kondici trapperů, zkušenosti z divočiny, odvahu a neomylný stopařský instinkt lovců. Neváhali na svůj podnik vyrazit uprostřed nesmlouvavé zimy. O jejich orientační schopnosti svědčí i fakt, že se na Denali pustili jedinou poněkud lehčí výstupovou trasou – Muldrowovým ledovcem. Čelo tohoto ledovce dosáhla výprava po jedenácti úmorných týdnech pochodu se psím spřežením, přitom většinu cesty vykonali ve vichřicích. Ve výšce 3300 metrů nad mořem si chlapíci zbudovali základní tábor. Anderson měl omrzliny na prstech nohou, ale podle Lloydova deníku to pokládal jen za malou nepříjemnost a dodal, že to trochu bolí…

Odvážlivcům se podařilo dostat se psími spřeženími až do neuvěřitelně ostrého sedla. Tam, ve výši 4500 metrů, zjistili, že Mount McKinley má vrcholy dva, zdánlivě stejně vysoké (jižní vrchol je asi o 250 metrů vyšší). Oni si však za cíl výstupu zvolili vrchol severní.

Poslední výstupový tábor si vysekali do ledu na strmém hřebeni. Druhého dne vyrazili k vrcholu a museli si neustále do ledu vysekávat stupy. Konečně dosáhli severního vrcholu. S sebou vlekli odvážní dobrodruzi nejen pytlík s koblihami, ale i čtyřmetrovou smrkovou žerď, kterou na vrcholu vztyčili a umístili na ni vlajku Spojených států.

Sestup po vlastních stopách jim do základního tábora trval jen pár dní a za necelé dva týdny se výprava, již za jarního počasí, které umožňovalo rychlý pochod, vrátila do Fairbanksu.

Z důvodů, které se nikdy zcela neobjasnily, tvrdil Lloyd, že výprava vystoupila na oba vrcholy. Svou lži chtěl asi chránit 5000 dolarů hostinského McPheea. Bylo to zbytečné, protože tehdy nikdo nevěděl, že Denali má vrcholy dva.

Mnoho lidí Lloydovu vyprávění o úspěšném výstupu nevěřilo. O tři roky později nalezla jiná výprava na severním vrcholu smrkovou žerď s roztrhanou vlajkou a pochybnosti o triumfu trapperů se rozplynuly. Ryzí amatéři tedy vystoupili na severní špičku vysokou 5841 metrů.

DENALI

V roce 1917 byla v pohoří Alaska Range zřízena přírodní rezervace, která podle nejvyšší hory Severní Ameriky dostala název Mount McKinley National Park. Indiáni Tanaina kmene Athapasců nazývali horu Denali = Vysoká. V roce 1980 zákon o národních zájmech Aljašky a zachování země (Alaska National Interest Lands Conservation Act – ANILCA) rezervaci zvětšil a vrátil se původnímu indiánskému názvu Denali National Park and Preserve.

Duchovním otcem národního parku byl Charles Sheldon, předseda Klubu zálesáků Daniela Boona a Davyho Crocketta. Sheldon hlavně studoval hranice a vhodná území pro uvažovaný národní park. Prvně navštívil tuto oblast v roce 1906 a znovu v roce 1907. Po návratu na východ zorganizoval Sheldon v roce 1908 prostřednictvím svého klubu kampaň za vytvoření národního parku. Dnes se park Denali rozkládá na ploše 25 000 čtverečních kilometrů.

Jižní vrchol Denali (6164 m n. m.) dobyli poprvé v roce 1913 arciděkan a misionář Hudson Stock, zálesák Harry Karstens, Walter Harper a Robert Tatum.

Dodnes slezlo Denali asi 18 000 horolezců, ale hora si vyžádala 85 obětí. Mezi nimi i vynikajícího horolezce a dobrodruha Naomi Uemuru z Japonska při jeho zimním sólovýstupu (vrcholu dosáhl, zahynul na sestupu). Krutým převýšením a špatným počasím (neustálý vichr a nízké teploty) patří Mount McKinley bezesporu k nejtěžším horám světa.

JAROSLAV MONTE KVASNICA

Foto: Julie Collinsová

DRBNA

HOROLEZECKÝ FESTIVAL U PIKU LENINA

V rámci oslav Mezinárodního roku hor pořádá Kyrgyz Alpine Club ve spolupráci s kyrgyzskou vládou Horolezecký festival v Pamíru, v oblasti 7134 metrů vysokého Piku Lenina. Termín konání je 1.–25. 8. 2002. Termín přihlášek do 1. 6. 2002, cena činí 399 USD za osobu. Kyrgyz Alpine Club nabízí bezplatnou účast pro jednoho člena z každého horolezeckého oddílu, který bude mít min. 10 členů. Více informací naleznete na e-mailu: kac@netmail.kg nebo na www: www.kac.centralasia.kg.

ZLATÉ VÝROČÍ NA MT. EVERESTU

U příležitosti 50. výročí prvovýstupu na Everest se budou v Nepálu od června 2002 do května 2003 konat megaoslavy. Předběžný program zahrnuje 13 akcí, mezi nimi například:

Everest Maraton (17.–30. října 2002) – Tradiční závod startující ze základního tábora pod Everestem (5450 m) a končící v Namche Bazaru (3440 metrů). Dále třeba Himálajský festival horkovzdušných balónů, přehlídku filmů v Kathmándú, ale také turnaje v bowlingu, golfu a sloním pólu. V květnu se setkají v hlavním nepálském městě a v Pokhaře ti, kteří kdy stanuli na nejvyšší hoře světa.

SOUHRNNÝ LEZECKÝ PRŮVODCE PO SKALÁCH EVROPY

Jingo Wobbly Euro Guides vydal perfektně zpracovanou publikaci pro sportovní lezce a lezecké cestovatele, která se začala v březnu distribuovat v osmi evropských státech, včetně ČR.

Kniha je vytištěna na křídovém papíře a obsahuje šest hlavních map, 96 map s informacemi, 100 doplňujících mapek a 300 barevných fotografií. Průvodce poskytuje základní informace o všech významných lezeckých oblastech Španělska, Francie, Itálie, Švýcarska, Rakouska, Německa, Česka a Velké Británie. Dle tvrzení autora není v průvodci oblast, kterou by sám nenavštívil. Podklady pro vydání se tvořily dlouhých pět let a autoři nejednou posunuli datum dokončení. I tento fakt je zárukou perfektního zpracování. Celý průvodce je plný nákresů, mapek, fotek a vysvětlujících ikon. Pro srozumitelnost jsou použity jednoduché symboly a přehledy o obtížnosti cest v jednotlivých oblastech. Samozřejmě doporučil nejvhodnější období pro lezení, informaci o typu lezení, technické náročnosti a podobně. U každé oblasti jsou uvedeny další odkazy na průvodce a mapy, případně na ubytování.

ČESKÝ „DOLOMITENMANN“ VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ

Pod názvem „Adrenalin Cup 2002“ se v sobotu 29. června ve Špindlerově Mlýně uskuteční štafetový závod, který kopíruje disciplíny známého Dolomitenmanna. Znalci již vědí, že jde o běh do vrchu, paragliding, jízdu na kajaku a na horských kolech. Závodu se v jednotlivých štafetách zúčastní řada výkonnostních borců uvedených disciplín.

Pro diváky je připraven poměrně bohatý program, který mj. zahrnuje bungee-running, bungee-trampolín, vodní běžky, umělou lezeckou stěnu i ukázky letecké akrobacie. Hrát budou např. skupiny Hamleti a Divokej Bill.

KDE SEHNAT POTÁPĚČSKÉHO PRŮVODCE PO CHORVATSKU

V letošním prvním čísle jsme vás informovali, že vyšel český překlad rozsáhlého chorvatského průvodce po potápěčských lokalitách v Chorvatsku. Protože nám chodí dotazy, kde tuto výbornou publikaci dostat, sdělujeme, že vydavatelem je TPS Centrum, Tůmova 17, 616 Brno, tel./fax: 05/43 23 65 13, e–mail: tpscentrum@tpscentrum.cz.

THE WIDOW MAKERS

FEJETON Z AUSTRÁLIE

Eukalyptových stromů je mnoho druhů. Některé jsou rovné jako telegrafní tyče, některé křivé, s kůrou, bez kůry, ale hlavně jsou krásně košaté. Jak by je básník poeticky nazval stromy rozsochaté.

Trempířům campujícím v bushi poskytují nejen dřevo na oheň, ochranu proti větru, ale hlavně chladivý stín.

Ale POZOR! Dříve, než se pod stromem ulágruješ, zadívej se pozorně do koruny stromu. Prohlédni si všechny větve. Určitě uvidíš hodně velkých, suchých a polámaných větví. Právě tyto větve mají žertovnou přezdívku: the widow makers. Dalo by se to volně přeložit jako výrobci vdov. Nemají tuto přezdívku nadarmo. Vyrobily a stále vyrábějí vdovy a také placatá auta.

Větve, i když vypadají solidně, mohou jen tak z ničeho nic spadnout a tvrdé australské dřevo je určitě tvrdší, než-li trampova hlava či střecha auta. Dalším krásným místem pro campování jsou vyschlá koryta potoků a říček. Jsou krásně rovná a jako stvořená pro postavení stanu. Většina potoků a říček v Austrálii, i když jsou zanesena na mapě, jsou perenial. Voda v nich teče jen v mokrém období nebo po průtrži mračen. Znamená to, že ne všechny potoky v mapě jsou potoky, kde se dá nabrat voda nebo koupat. Přijde-li ale déšť a nemusí pršet zrovna ani v místě tvého campu, je to jako protržená hráz u rybníka. Přijde to tak rychle, že si nestačíš ani nasadit námořnickou čepici.

Určitě byste se divili, kolika z nás se to již stalo.

Z trampského časopisu Kamarád vybral pro Dobrodruha Petr Rysák Vránek

KLUB CESTOVATELŮ PROMÍTÁ A VYSTAVUJE

Volné sdružení světoběžníků nazvané „Klub českých cestovatelů“ připravilo na letošní rok řadu zajímavých akcí, z nichž některé zde otiskujeme.

Na kole všemi kontinenty – Odjezd Lucie Kovaříkové a Michala Jona, dvou českých cyklistů, na cestu kolem světa – doba trvání: 90 minut + dva a půl roku. **1. 5. 2002 Praha**, obora Hvězda u letohrádku, Praha, 10.30–12.00 hodin

Lucie a Michal slavnostně odstartují na dva a půl roku dlouhou náročnou cestu na kolech kolem světa. Bude dlouhá 70.000 km. Jako první čeští cyklisté pošlapou také v Grónsku a v Antarktidě.

Poslední svědkové pravěku – **nejdivočejší místa světa** – výstava fotografií **Petra Jahody** z Brna.

Nejdivočejší místa světa – přírodní národy, živá archeologie a antropologie lidstva, doba kamenná. To vše dnešního člověka napadá při pohledu na fotografie lidí, o kterých jsme si mysleli, že už dávno neexistují. Přesto na nejodlehlejších místech naší planety, v těžko přístupných pralesích a horách ostrova Nová Guinea, na pouštích a v pralesích Afriky, nebo na maličkých ostrůvcích jako je třeba Siberut v Indickém oceánu, dosud žijí naši dávní předci, primitivní národy – poslední svědkové pravěku. Tato expozice dokumentuje barevnými fotografiemi více než 15 divokých kmenů.

29. 5. 2002–23. 6. 2002 Pardubice, Česká Galerie – Pardubice, Cestovní dům Poznání, třída 17. Listopadu 229, centrum města, poblíž obchodního domu Tesco. Vernisáž 29. 5. 2002 v 16:30 hod.

Mexiko a Guatemala – **3. 6. 2002 v 18.00 hodin, Mělník**, Masarykův kulturní dům, U sadu 323. Informace: 0206/622612

Devadesátiminutová přednáška s diapozitivy **Karla Wolfa** a **Petry Bielinové** z Prahy o tajemných chrámech a pyramidách v JV Mexiku a o domorodých lidech v horách Guatemaly.

Výnos na Pík Big Javorník a Den alternativních výstupů + Odvaz – Dohaz Festival – Recesně sportovní a seznamovací akce, aneb víkend plný pohybu a zábavy. **4. 5. 2002–5. 5. 2002 obec Tichá u Frenštátu pod Radhoštěm**, Obec Tichá a beskydský vrchol – Velký Javorník, obec Tiché č. 176, u vepřoroubenky (domu) č. 176, kde bude také Base Camp.

Vysoce recesní akce v přírodě Moravskoslezských Beskyd je doplněna o netradiční seznamovací večer a netradiční výstupy na vrchol Velkého Javorníku, jako třeba bosonohý, pozpátku, poslepu, po rukách, po jedné noze, po čtyřech apod. Hlavní je však soutěž dvojic – popovynášení se vzájemně. Seznamovací večer budou doprovázet Orgány svévolné variace chvalně proslulé hudebně-divadelní skupiny pod kvaktovkou Kecala z Nedvězího asi od 19 hod. Máte možnost prožít víkend plný recese, zábavy a hlavně poznat partu výborných lidí. Součástí této akce jsou také ekologické aktivity pod názvem Bohulibá činnost pro společnost: Sběr rozfrcaných odpadků kolem něčeho, Akce Hej-rup aneb budování První valašské guruduvary, výsadba stromků na pozemku ekohřbitova. Od 10:00 hod. prezentace a seznamování a ve 12:00 je hromadný start závodu na Javorník. Nehromadný po celý den. Po skončení závodu následuje společenský večer. Nocleh zajištěn v indiánském Tee-pee, na seně a ve stodole podle hesla kdo dřív přijde, ten si lépe ustele. Kdo má stan, tak se pro něj místo také najde. Vstupné dobrovolné. Informace: 0656/858227 a 0602 319 412. Pořadatel: Pavel Knébl a Techtle Mechtle – hnutí za přirozenější vztahy + dobročinná dohazovací a seznamovací agentůra.

Více akcí a nejaktuálnější infornace najdete kdykoli na www.ckc.cz/akce_clenu.php3

Outdoorová firma hledá pro doplnění svého teamu schopného, samostatného a sebevědomého jedince na pozici manager řízení maloobchodní sítě.

Požadujeme SŠ nebo VŠ vzdělání, znalost oboru, obchodní zkušenosti, základní znalost angličtiny a práce s počítačem. **Nabízíme** zajímavou samostatnou práci s možností seberealizace.

Kontaktní osoba: sl. Jochová 02/57 81 14 51-2

Dobrovolní archiváři starších čísel Dobrodruha

Vzhledem k tomu, že časopis Dobrodruh je ve většině ze 400 distribučních míst již několik dní po vydání rozebrán, oslovili jsme distributory, zda by nezakládali jedno číslo Dobrodruha ve svých obchodech či cestovních kancelářích do archivu. Ten by byl k nahlédnutí pro jejich návštěvníky a zákazníky. Zde je seznam míst, která se nám dosud na tuto výzvu přihlásila a zde můžete starší čísla Dobrodruha (počínaje č. 2/2002) dostat k nahlédnutí na přečtení. Tento seznam najdete v každém čísle časopisu:

- Klub českých turistů, Jaromírova 9, 120 00 Praha 2
- Katmar bike centrum, Pod Baštami 6, 160 00 Praha 6
- Horolezecká škola Český ráj, Rybní důl 754, 294 01 Bakov n. Jizerou
- Knihkupectví Hana Marečková, Masarykova 45, 380 01 Dačice
- Obchodní akademie T. Bati, nám. TGM 3669, 761 57 Zlín
- CK Praděd, Valová 2, 789 01 Zábřeh

Distributoři, kteří mají zájem být v tomto seznamu uvedeni a archivovat jedno číslo Dobrodruha pro své klienty, nám to mohou kdykoliv oznámit krátkou zprávou na telefonní číslo 0603 554 943, nebo e-mailem na adresu dobrodruh.cz@seznam.cz, či případně zafaxovat na číslo 02/72 65 61 73.

klub cestovatelů a romantiků
KUDRNA
cestovka·vobchůdek·mapy·muzika
Netradiční cesty prostorem i časem

KAVKAZ 28.6.-21.7. 11.960,- Kč
Až na nejvyšší vrchol Evropy - Elbrus 5.642m

ČERNÁ HORA 31.5.-16.6. 8.440,- Kč
Toulání po horách, pláních, kaňonech a pralesech

KORSIKA 28.6. - 14.7. 11.460,- Kč
Trekking po nejhornatějším ostrově Středomoří

RUMUNSKO
Nejširší nabídka v ČR. Na horských přechodech skupiny po 20 lidech. Zájezdy do hor, na vodu, ke klášterům Bukoviny či ke krajanům do Banátu.

NA BICYKLU
SLOVINSKO
Od hranic s Rakouskem, okolo jezer až do sedla Vršič v Julských Alpách.
14.6. - 23.6.- 6.670,- Kč

s polopenzí
LAGO DI GARDA
KATALOG ZDARMA
SKOTSKO
a desítky dalších akcí

www.kudrna.cz
Nádražní 1, P.O.Box 714, 663 14 BRNO
podchod pod hl. nádražím CD
☎: 05-4221 6764 • FAX.: 05-4221 6763 • mobil: 0777 583762

KAVKAZ přechod z Dombaje pod Bezing. stěnu, výstup na Elbrus

KRYM cykloturistika po horách, památkách, plážích "Ruské riviéry"

NOVÝ ZÉLAND expedice až na 65 dní + možnost práce

ALTAJ rafting v divočině na sibiřských řekách Katuň a Čuja

CK Rajbas & Gulliver,
Nová 22, 679 61 Letovice, www.rajbas.cz,
0501 476647, rajbas@email.cz

2. Ročník kontraktační výstavy specializované na horolezectví a turistiku

ALPINE show

VYBAVENÍ PRO HOROLEZECTVÍ, PĚŠÍ A VODNÍ TURISTIKU

Sportovní hala TJ Chodov, Mírového hnutí 2137, Praha 4
6.–7. 9. 2002

POŘADATEL:
STUDIO AXIS, spol. s r.o.,
Korunní 106, 101 00 Praha 10,
tel./fax: (02) 7173 2095
e-mail: stdaxis@attglobal.net

SPOLUPRÁCE:
Český horolezecký svaz
Klub českých turistů
Malý průvodce světem outdooru

Nejsem horolezec, jsem dobrodruh.

Walter Bonnatti,
přední světový horolezec
50. a 60. let 20. století.

DOBRODRUH
MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ ČESKÝ OUTDOOROVÝ ČASOPIS

Vychází vždy první týden v měsíci, s výjimkou ledna, července a srpna. Je k dostání zdarma ve 400 outdoorových, cyklistických, vodáckých, jachtařských, potapěčských a sportovních obchodech, centrech umělých horolezeckých stěn, v dobrodružně zaměřených cestovních kancelářích a mapových centrech a knihkupectvích v ČR i na Slovensku. Jejich adresář je uveden v každém čísle. Distribuce zdarma rovněž na vybraných sportovních veletrzích a festivalech.

ŠÉFREDAKTOR
Miloš Kubánek

REDAKČNÍ RADA
Josef Rakoncaj ◆ Miroslav Jakeš Soňa Vomáčková ◆ Stanislav Henych Zuzana Hofmannová ◆ Josef Šimůnek Jiří Havel ◆ Petr Ďoubalík Oldřich Štos ◆ Petr „Špek“ Slanina Marek Ročejdl ◆ Tomáš Rusek Robert Kazík

GRAFIKA Soňa Žertová. KRESBY Petr Ďoubalík. SAZBA Pavel Amler.

ADRESA REDAKCE
Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, tel.: 0603 55 49 43, 02/67 18 24 38, fax/zázn.: 02/72 65 61 73, e-mail: dobrodruh.cz@seznam.cz

PŘÍJEM INZERCE
Tel.: 0776 055 332, 0603 554 943, 02/67 18 24 38, fax/zázn.: 02/72 65 61 73, e-mail: dobrodruh.cz@seznam.cz, nebo na adrese redakce. **Vedoucí ing. Milan Manda**, tel.: 0776 055 332.

PŘEDPLATNÉ
Přestože je časopis rozdáván zdarma, redakce poskytuje servis pro předplatitele. Ti platí pouze poštovné a distribuční náklady, které činí pro rok 2002 cca 10,– Kč na číslo. Předplatné lze zaslat složenkou typu C na adresu redakce. Přijímáme pouze předplatné na čísla, která dosud nevyšla. Starší čísla nejsou na skladě! Předplatné od č. 5 do č. 9/2002 činí 50,– Kč.

STARŠÍ ČÍSLA
Starší čísla Dobrodruha (počínaje ročníkem 2002) lze shlédnout u dobrovolných archivářů, jejichž seznam je uveřejněn v každém čísle.

VYDAVATEL
PhDr Miloš Kubánek, registrováno MK ČR pod č. 7598. Podávání novinových zásilek povoleno OZ Přeprava Praha, č.j. 726/97 ze dne 19. 2. 1997.
ISSN - 1211 - 751x

Z HISTORIE DOBRODRUHA

Časopis Dobrodruh vychází již šestým rokem. První čtyři roky byl dvouměsíčníkem. Za dobu své existence přinesl stovky článků o dobrodružných aktivitách v přírodě a cestování. Rozhovory mu poskytly četné osobnosti českého, slovenského i světového outdooru, z těch posledních jmenujme třeba Reinholda Messnera, Petera Habelera, Krzystofa Wielickeho, Vikiho Grošejla, Toma Posserta nebo Andrzeje Zawadu.

Reinhold Messner, přední himálajský horolezec a outdoorový průkopník, muž, který jako první na světě vylezl na všech 14 osmitisícovek, projevil přání popřát čtenářům Dobrodruha.

Totéž učinila i další velká persona světového horolezectví, Peter Habeler. Lezec, který mj. spolu s Messnerem jako první na světě vylezl na Mount Everest bez použití kyslíku.

Váš partner v potápění

Vám rád zašle produkty firem : CRESSI

Technisub · SEAC · POSEIDON · OCEANreef · SOPRASSUB · LWATEC aj.

SUUNTO - kolekce 2002

apeks - nové i stávající modely 2002

mares - sortiment 2002

vše za rozumné ceny

vybírejte na :

Pozor změna www adresy
www.miragediving.cz

nebo nás navštivte na adrese :

Mirage - vodní sporty
Na Sadech 11
Č.Budějovice 370 01
Tel. fax 038 / 731 18 34
0602 / 566 000
0602 / 113 439
mirage@volny.cz

Jak si najít tu správnou potápěčskou školu?

Potápění je sport, prostřednictvím kterého objevujeme krásy podvodního světa. Díky potápění si vždy uvědomím, jak jsou v podstatě nicotné a malicherné všechny problémy tam nahoře. Potápění je životní styl, je to filozofie, která učí, jak se s pomocí sebeovládání a utužené psychiky vyrovnat s různými problémy, nebo změnami, a to nejen pod vodou.

Jsem rád že se řady potápěčů pomalu, ale jistě, rozšiřují i u nás. Co nás však trápí je rozdílnost, neúplnost a někdy až neprofesionalita při výuce. Proto jsem se pokusil sestavit několik rad, které čtenářům Dobrodruha snad pomohou, jak se zorientovat při výběru té správné potápěčské školy.

V poslední době se setkáváme se stále větším počtem případů, kdy absolventi některých potápěčských škol nejsou spokojeni s průběhem kurzů. Nejde jen o jejich subjektivní pocity, ale také o praktické a teoretické znalosti.

Každá kvalitní potápěčská škola musí mít dostatečné technické zázemí. Většina jich proto spolupracuje s dobře zavedenými kluby a specializovanými potápěčskými prodejnami. Ptejte se na výbavu, se kterou máte kurz absolvovat, a klidně si ji nechte ukázat. Technický stav a stáří celého vybavení (nejen lahví) vám leccos napoví.

1. Stejně důležité jako technické vybavení je i personální obsazení. Požadujte proto dosažené kvalifikační stupně instruktora, který vás bude školit. Zjistěte si náplň kurzu. Měl by obsahovat mimo jiné základy fyziky, zdravovědy, nautiky, záchranářství, techniky potápění a podobně. Při teoretické přípravě by měl využívat videokazety a přehledné učebnice.
2. Nenechte se zmást cenou. Pokud je toho mnoho slibováno za málo peněz, budete v lepším případě doplácet během kurzu, v horším případě bude úroveň kurzu stejně nízká jako cena. Běžná cena se pohybuje mezi 5500,– až 8900,– korunami.
3. Další otázkou je výběr výukového systému. Existuje mnoho různých mezinárodních škol, pravdou však zůstává, že všechny vycházejí z výcvikových směrnic těch největších a nejstarších (např. CMAS, PADI, SSI). Pro vás je důležité, aby systém byl opravdu celosvětově uznávaný.
4. Pokud hledáte školu na internetu s tím, že budete absolvovat kurz u moře, vybírejte takovou, abyste si ji mohli předem „osahat". V podstatě tady platí první pravidlo. Předejdete tak různým rozčarováním v místě pobytu.
5. Důležitá je i délka trvání kurzu. Platí zde logické pravidlo, že čím kratší je kurz, tím méně se toho také naučíte.
6. Velmi cenná je osobní zkušenost, a proto se zeptejte na vybranou školu ve vašem okolí.

Existuje však samozřejmě více aspektů pro výběr správné školy. My vám jich předkládáme jen několik základních. V Čechách existuje mnoho kvalitních škol a jsem si jist, že tu správnou najdete i ve vašem okolí. Budu rád, jestli vám tento článek pomůže trochu se zorientovat a odradí vás od různých nekvalitních „továren na potápěče". Mnoho nádherných chvil pod i nad vodou vám za Potápěčské centrum MIRAGE přeje Jindra Soukal, www.miragediving.cz

ROCK EMPIRE

Alpine 2

Lehčí stan pro 2 - 3 osoby, určený pro turistiku a camping. Prakticky umístěné vchody po obou stranách zaručují pohodlí při vstupu. Kratší třetí prut konstrukce vytváří dvě prostorné apsidy.

Vnější stan:	Polyester 185 T, PU zátěr, 5000 mm vodního sloupce
Vnitřní stan:	Nylon ripstop
Podlážka:	Polyamid, PU zátěr, 8000 mm vodního sloupce
Hmotnost:	2,7/3,65 kg
Rozměr stanu:	220 x 160 x 110 cm
Konstrukce:	Duralové pruty Ø 9 mm
Počet osob:	2 - 3
Obal:	Kompresní
Rozměr obalu:	40 x 17,5 x 16 cm
Ventilace:	Ano
Rychloupínací háčky:	Ano
Počet vchodů:	2
Cena:	**4 990,-**

ROCK EMPIRE

Alpine 3

Stan pro 3 - 4 osoby stejné konstrukce jako Alpine 2. Použitelný celoročně za všech podmínek. Je ideálním kompromisem mezi kvalitou a cenou.

Vnější stan:	Polyester 185 T, PU zátěr, 5000 mm vodního sloupce
Vnitřní stan:	Nylon ripstop
Podlážka:	Polyamid, PU zátěr, 8000 mm vodního sloupce
Hmotnost:	3,25 kg/4,3 kg
Rozměr stanu:	220 x 220 x 120 cm
Konstrukce:	Duralové pruty Ø 9 mm
Počet osob:	3 - 4
Obal:	Kompresní
Rozměr obalu:	42 x 20 x 16 cm
Ventilace:	Ano
Rychloupínací háčky:	Ano
Počet vchodů:	2
Cena:	**5 850,-**

ROCK EMPIRE

Alaska

Superlehký stan pro nenáročné i zkušené uživatele. Snadná manipulace a způsob stavění jsou ideálními vlastnostmi tohoto stanu. Použitelný ve všech povětrnostních podmínkách celoročně.

Vnější stan:	Polyester 185 T, 3000 mm vodního sloupce
Vnitřní stan:	Nylon ripstop
Podlážka:	Polyamid, PU zátěr, 5000 mm vodního sloupce
Hmotnost:	2,15 kg/2,8 kg
Rozměr stanu:	210 x 140 x 115 cm
Konstrukce:	Duralové pruty Ø 8,5 mm
Počet osob:	2
Obal:	Kompresní
Rozměr obalu:	40 x 15 x 16 cm
Ventilace:	Ano
Rychloupínací háčky:	Ano
Počet vchodů:	1
Cena:	**3 990,-**

ROCK EMPIRE

Tarn

Stan s lehkou a jednoduchou konstrukcí. Aerodynamický tvar a hmotnost jej předurčují do tvrdších povětrnostních podmínek stejně jako pro lehkou turistiku, camping a pobyt v přírodě.

Vnější stan:	Polyester Ripstop 185 T, 5000 mm vodního sloupce
Vnitřní stan:	190 T nylon ripstop
Podlážka:	190 T nylon, 5000 mm vodního sloupce
Hmotnost:	3,2 kg/3,6 kg
Rozměr stanu:	225 x 150 x 100 x 115 cm
Konstrukce:	Duralové pruty Ø 8,5 mm
Počet osob:	2
Obal:	Kompresní
Rozměr obalu:	42 x 16 x 20 cm
Ventilace:	Ano
Rychloupínací háčky:	Ano
Počet vchodů:	1
Cena:	**5 390,-**

HUDY SPORT
CLIMBING AND OUTDOOR EQUIPMENT

BRNO 2, Orí 20, 05/42 22 11 04 • **BRNO 2**, Veveří 13, 05/41 21 86 82 • **ČESKÉ BUDĚJOVICE**, Hroznova 28, 038/73 18 825 • **FRÝDEK MÍSTEK**, nám. Svobody 43, 0658/64 77 36 • **HAVÍŘOV** Hlavní 47/378, 069/68 11 194 • **HRADEC KRÁLOVÉ**, Šafaříkova 581B, 049/55 16 100 • **HŘENSKO**, Hřensko 131, 0412/55 40 86 • **JABLONEC NAD NISOU**, Podhorská 22, 0428/31 62 03 • **JIČÍN** Husova 59, 0433/535985 • **JIHLAVA**, Znojemská 8, 066/73 20 053 • **KARLOVY VARY**, Západní 9, 017/32 22 360 • **LIBEREC**, 5. května 11, 048/51 05 738 • **MLADÁ BOLESLAV**, Železná 119 0326/329 615 • **OLOMOUC**, Ostružnická 19, 068/52 27 887 • **OSTRAVA**, Na Hradbách 6, 069/61 15 176 • **PLZEŇ**, nám. Republiky 5, 019/72 20 797 • **PRAHA 1**, Havlíčkova 11, 02/24 81 30 10 • **PRAHA 1** Na Perštýně 14, 02/24 21 86 00 • **PRAHA 2**, Slezská 8, 02/22 52 24 50 • **PRAHA 5**, Lidická 43, 02/57 31 59 64 • **PRAHA 6**, Dejvická 48, 02/33 34 12 49 • **PRAHA 7**, Strossmayerovo nám. 10 02/20 87 99 92 • **TEPLICE**, Krupská 10, 0417/53 12 63 • **ÚSTÍ NAD LABEM**, Bílinská 3, 047/52 09 625 • **ZLÍN**, Vodní 453, 067/72 17 067 • *Velkoobchod*, **BYNOVEC 138**, 0412/55 33 23

www.hudy.cz

KATALOG SIR JOSEPH 2003 / 04

Pro sezónu 2003/2004 představujeme novou kolekci Super Light Line. Materiál Softex Micro, použitý v této kolekci, nám umožnil snížit hmotnost našich výrobků na minimum, aniž by se zhoršila jejich kvalita či funkční vlastnosti. Jeden m² tohoto materiálu, vyvinutého převratnou technologií Air Net, váží pouhých 28 g, což znamená, že hmotnost péřového spacího pytle Koteka 290, plněného peřím o plnivosti 800+ cuin, je neuvěřitelných 495 g, hmotnost péřové vesty Koteka je 260 g a větrovka Koteka Pullover váží jen 95 g.
V „nepromokavé" GX sérii bund a kalhot, v novém modelu péřové bundy 8000, stejně jako v dalších vybraných výrobcích, jsme použitím nových vodotěsných zipů VO dosáhli nejen snížení hmotnosti a zvýšení kvality, ale i výraznéhо rozšíření možností použití těchto výrobků.
Katalog dostanete zadarmo ve specializovaných prodejnách nebo volejte 481 325 963 nebo na rakoncaj@sirjoseph.cz.

www.sirjoseph.cz

Z Malých Lofot na Prekestolen

Náš vrnící autobus projíždí údolím Gudbrandsdalen a účastníci „norské pohodové expedice" nevěřícně naslouchají vyprávění o divoké norské přírodě, ledovcích, fjordech. Zanedlouho pak vjíždíme do údolí řeky Sjoi a naše čela jsou otlačena od skel, neboť nejen ti, kteří mají za sebou jez ve Vyšším Brodě na kánoi, ale všichni, i „pasanti", užasle sledují peřeje a kaskády v kaňonu pod námi, které cvičí s rafty a kajaky vodáků jako se sirkami. Za chvíli vystoupíme u Královského skoku, kilometrového úseku, kde řeka Sjoa předvádí, co všechno nepředstavitelná masa vody dokáže. Kaskády, stupně desítky metrů vysoké, obří hrnce, hukot, který nás přehlušuje, vzbuzuje respekt a nadšení zároveň. Přejezd k jezeru Gjende a túra na místa, ze kterých poprvé vidíme zaledněné vrcholy Jotunheimenu uzavírají nádherný den. První pohodový večer po dvoudenním trmácení u krbu, vínka a kytary nás stmeluje a zážitky z prvního dne v typické norské krajině nechávají zapomenout na trmácení přes Polsko, noční trajekt a nekonečné putování pobřežím Švédska.

Ráno nás probouzí vůně kávy a obloha bez obláčku, ale s teplotou, jež vyžaduje trochu rumu. Maruš – naše expediční kuchařka, která už kromě Krkonoš vařila v Evropě téměř všude, přichystala tabuli, nad kterou ženská část výpravy jen kroutí hlavou. Za krkem je bolelo z toho kroucení ještě několikrát, ať to bylo nad segedínem u známé Cesty trolů s nezapomenutelným výhledem nad vodopádem Stigfossen a děsivým pohledem na 13 serpentin do Andalsness, nebo snad houbovou omáčkou ve fjordu u Alesundu, v „Benátkách severu". Dny plynou jako voda a my máme za sebou vodopády Polfoss a Donfoss na řece Ottě, výhled na Breheimen, vodopády „Sedm sester", náhorní plošinu Dalsnibba, ale i dech vyrážející sjezd z výšky 1476 m.n.m. po šotolinové cestě až ke známému fjordu Geiranger s nadmořskou výškou 0 m. (Vzhledem k tomu, že průvodce při výjezdu na kótu 1476 m v naprosté mlze sebevědomě hovoří o předem dohodnutém rozfoukání mlhy a na saměm vrcholu během 30 minut „někdo" mlhu odsunul tak, že jsme viděli Norsko jako na dlani – s ledovci, ostrými štíty, vodopády, fjordem – jsme přesvědčeni, že nám nezbývá, než se odevzdat do rukou božích a naší posádky.)

Ti, kteří nejsou v Norsku poprvé, do Alesundu jen ospale pokyvují nad nádherou krajiny i uţaslými obličeji ostatních, pro které je každý výhled, každý vodopád zážitkem.

Alesund mile překvapí a potěší všechny. Procházku uličkami se secesní architekturou protrpíme sice s typickým norským mrholením, ale po 20minutovém výstupu na vrchol nad městem – Akslu – se nám otevře prosluněný výhled na nekonečno Norského moře s množstvím ostrůvků, které propojují nepochopitelná kvanta mostů a trajektů. Teď jedeme vstříc novým zážitkům. Na souostroví nazývaném „Malé Lofoty" nebyl ještě nikdo z nás.

K jednomu z jeho pěti ostrůvků – Rundoy – dorážíme po trajektu až kolem osmé hodiny večerní a zapadající slunce osvětluje vyprázdněný ostrov. Útesy s prvními ptáky přiletájícími k hnízdištím a moře v nás probouzí pocity cestovatelů, kteří chtějí zapomenout na civilizaci. Nikoliv větrem kavárenských ventilátorů, ale mořskými větry celého světa, nás vítá opálený, usměvavý, bývalý admirál lodí plavících se mezi Norskem a Argentinou, dnes admirál dvoučlenné rybářské posádky, velitel hostelu a poručík infocentra – Nor Jarle Vadset.

Jarle nás zahrne množstvím informací o ostrově a rádi slyšíme, že jedeme docela brzy, neboť ptactvo – největší atrakce ostrovů, za kterou se sjíždějí ornitologové celé Evropy – přilétá ke svým hnízdištím pod útesy až 2 hodiny před půlnocí. Rychle se ubytujeme a ověšeni fotoaparáty vyrážíme kolem ostrova ke kempu, od kterého vede hodinová túra na vyhlídky nad útesy. Kemp pro ornitology s několika karavany a stany lehce zašumí při pohledu na náš prvomájový průvod v polovině července. Načelník kempu – tuším ortodoxní ornitolog – naše procesí zvednutím obočí

➥ *Pokračování na str. 11*

Stany, se kterými určitě promoknete, pokud je nepostavíte

Dávno pryč jsou doby, kdy si šikovný „český člověk" musel vyrábět dle svých potřeb a představ všechno vybavení pro turistiku a VHT doma „na kolenč".

V dnešním uspěchaném a nabídkou přesyceném světě je naopak problém zorientovat se a správně vybrat v záplavě výrobků. Na jedné straně je zbytečné používat špičkový stan pro děti doma na zahradě, ale na druhé straně i v zdánlivě nenáročných podmínkách člověk často ocení jeho kvalitu a spolehlivost, byť jeho cena není malá.

Nelehkou cestou od šití vybavení doma v čalounické dílně svého otce krok za krokem až k výrobě velmi kvalitních stanů a oblečení pro pobyt v přírodě si získala své stálé místo na trhu i rodinná firma JUREK S+R bratrů Stanislava a Radima Jurkových z Kunčic pod Ondřejníkem, ležících na severu Valašska.

Historie firmy se začíná psát v roce 1990, takže letos oslaví již 12. výročí zahájení činnosti. Počátku poskytoval Stanislav spolu s otcem občanům z přilehlého okolí pouze čalounické služby. Spojení bohatých zkušeností bratrů z vysokohorské turistiky a odborných znalostí otce – čalounického mistra – dalo do vínku vzniku výroby lehkých dvouvrstvých kopulovitých stanů.

Rychlý růst výroby a několik tisíc prodaných stanů vedl bratry k hledání dalších aktivit. V roce 1994 otevírají v malebném podhůří Beskyd malou samoobsluhu s cukrárnou a o dva roky později rozšiřují činnost o výrobu funkčního oblečení pro pobyt v přírodě. Velký zájem o koupi stanů i oblečení přímo v Kunčicích p.O. vedl v r. 1997 k zřízení prodejny outdoorového vybavení vlastní produkce i kvalitních výrobků jiných českých firem.

Základním kamenem firemní filosofie a „budování značky" je důraz na maximální kvalitu a spolehlivost.

Autory a konstruktéry stanů jsou samotní bratři, ale nezanedbatelným zdrojem inovací jim jsou také připomínky a zkušenosti uživatelů, kterým se snaží vždy vyjít vstříc.

Velkou roli při vývoji stanů sehrává výběr materiálů. Nepropustnost vnější vrstvy (tropika) – nyní minimálně 5000 mm tlaku vodního sloupce a podlahy i po dlouhodobé zátěži 12 000 mm H_2O nejsou samoúčelné a vycházejí z praktických poznatků. Samozřejmostí jsou vysokoteplotně „zalepené švy". Rovněž volba tkaniny pro výrobu tropika – nově polyesterová tkanina oboustranně natíraná polyuretanem a silikonem – je velmi důležitá, jednak z důvodu odolnosti proti slunečnímu záření a nízkým teplotám, jednak z důvodu delší životnosti a zachování dlouhodobé nepropustnosti. Spolehlivost nosné konstrukce je dána pruty z ušlechtilé duralové slitiny – od letošního roku standardně kvalita 7075–T9, popřípadě na světě nejlehčí a nejpevnější pruty A/C Ultralite renomované firmy EASTON (spojení dural–karbon–kevlar).

Nelze opomenout zajištění spolehlivého servisu u mnoha firem přehlíženého. I nejlepší stan se může poškodit, a proč kvůli tomu kupovat nový.

Přesvědčení výrobce o špičkové kvalitě stanů jistě dokresluje také délka záruční doby, standardně 24 měsíců, s konstrukcí EASTON dokonce 36 měsíců.

Stany mohou být vybaveny různými doplňky, které rozšiřují možnosti použití, např. „sněhový límec", druhý vchod u modelů s jednou předsíní, podložka pod podlahu, zipy YKK, spojení segmentů prutu silikonovým svazkem odolávajícím extrémním mrazům, opravná lepící sada ap.

V neposlední řadě je důležitým aspektem šíře nabídky, z které si může uživatel vybrat stan pro každou aktivitu.

O kvalitě a spolehlivosti stanů také svědčí desetitisíce spokojených uživatelů, mnoho úspěšných expedic do všech koutů světa i dodávky stanů české armádě. Ne náhodou byl model MIDI MP v testu Mladé fronty Dnes v roce 1999 nejlépe hodnoceným stanem ve své kategorii.

Nesmíme ale opomenout ani funkční oblečení, jež si získalo již tisíce uživatelů, kteří oceňují jeho výborné vlastnosti při různých činnostech a aktivitách. V duchu firemní filosofie jsou nabízeny velmi kvalitní, skutečně nepropustné pláštěnky – „ponča", praktické třičtvrteční „golfky", větruvzdorné oblečení z Pertexu, termobundy a kalhoty z osvědčeného fleecu Polartec 200 DWR a také velmi kvalitní větrovky a kalhoty z nepropustného paroprodyšného materiálu Bretex s pórézní hydrofilní PU vrstvou. Nepropustnost této tkaniny přes 12000mm H2O a paroprodyšnost přes 8000 g/m²/24 h předurčuje použití oblečení jak proti větru, tak proti dlouhodobějšímu dešti.

V letošním roce obohatila firma JUREK S+R trh o mnoho novinek. Kromě již vzpomínaných nových tkanin a prutů pamatovala na „dlouhány" několika novými modely TREK s ještě jednoduššími způsobem stavby. Pro rodiny, kterým jsou již lehké „kopule" malé, zahájila výrobu kempinkových kopulovitých stanů pro 4 až 8 osob, jejichž kvalita nemá v této kategorii na našem trhu obdoby. Pro náročnější uživatele připravila prostorný geodetický model s předsíní DOME2 KM a vylepšila zavěšení i otvírání vchodu vnitřního stanu u modelů KOMBAT, určených do extrémních podmínek. Rovněž nabídka oblečení byla rozšířena o další nepropustné paroprodyšné modely pro lehčí turistiku, o propracovanější termobundy a o pláštěnku pro cykloturisty.

Vývoj se u „Jurků" nezastavil, právě naopak již nyní připravují další novinky.

Více informací můžete najít v novém, velmi přehledném katalogu, který je zasílán zdarma.

JUREK S+R
739 13 Kunčice pod Ondřejníkem 304
tel:0656/850032, e-mail: info@jurek.cz
www.jurek.cz

➥ *Dokončení ze str. 10*

zastaví a umlčí, a poté jsme uvedeni do reality ostrova. Je nutné jít v malých skupinkách daleko od sebe a pokud budeme zcela ztichá, snad uvidíme i nějaké ptactvo. Kemper nás rozdělil do několika skupin a lehoučkým našlápnutím a za neustálého „pst“, které přebíjí hukot vln, směřujeme nad útesy do výšky 330 m n.m. Českému turistovi stačí ke splynutí s přírodou pár minut, a protože vzorně, dle pokynů se vysoukáme na pěšinku s vyhlídkami, jsme odměněni úžasnou podívanou. Opěvovaný ptačí bazar, největší v Evropě na jih od polárního kruhu, se nám představuje v plném lesku.

V tisícových koloniích tu hnízdí a přiletají další papuchalkové s pověstným červeným zobákem, alky, terejové, kormoráni, buřňáci, alkouni a další. Nádherná podívaná, výhledy nad útesy na nekonečné moře a ostrovy v nás evokují myšlenky o návratu k přírodě.

Část výpravy je rozhodnuta prožít na ostrově vše, co je možné. Osma vyvolených před půlnocí nasedá na loď admirála Jarle a vyráží na noční rybolov. Po dvojicích jsme rozmístěni do rohů lodi, obdržíme multiplikátory – naše klasické pytlačky, na držák namotaný silon s množstvím háčků a umělohmotných návnad. Jarle, díky svému kvalitnímu vybavení, nás informuje o tažení ryb podél lodi, takže z rybolovu se stává po 20 minutách nudná práce, obdobná činnosti v masném průmyslu. Dnes vím, že raději zůstanu věrný třpytkaření na řekách, ale výsledek je pro celou výpravu velmi pozitivní. Zaseknuto za 90minutovou akci – 55 makrel, 6 dalších neurčených ryb, 7 zcela konkrétních účastníků lovu a jednou nechtíc dokonce sám admirál Jarle. Den zážitků končí, někteří už šli spát, nás pár vyvolených do noci čistí ryby, popíjí grog a těší se z romantických chvil až do rána.

Ráno – snídaně a plavba pod útesy k ptačím hnízdištím. Dvě lodi nám hravě vystačí. Znovu úchvatné počasí, sice chladno a zdánlivě neškodné vlny, ale na tento kout Norska nepochopitelně blankytná obloha, množství nádherných výhledů a výklad Jarleho. Je připraven na vše. Projede posádku očima, když nevidí ve skupině žádného černocha, Asiata či Eskymáka, vytahuje dokonale zpracovaný tahák s názvy ptačích druhů v češtině. Trochu má problémy s racky třípr stými a stříbřitými, buřňáci mu už jdou lépe. Ke konci plavby, kdy se vlny už nezdají tak neškodné, je jeho výslovnost to jediné veselé, co některým z nás z plavby zůstalo. Přesto většina plna zážitků unešeně vystupuje, naše malá skupinka s mořskou nemocí je již dávno na břehu a uhání ke křoví nebo baru v autobuse. Tam se nic nehoupe, dokonce ani nejede. Včetně motoru. Porucha v nejvzdálenějším místě od domova, to už je problém. Povel k individuální turistice a prohlídce ostrova přichází vhod. Každému je líto odjíždět z ostrova a prošlapat ostrov s rozlohou 6 km² je na celý den ideální plán.

Akčnost našeho týmu je po několika prožitých dnech všem jasná, porucha je odhalena, z Moravy vyjíždí spojka s náhradním dílem, Maruš vyhlašuje rybí grilparty a dopravce z vedlejšího ostrova nám předkládá možnost převozu naší skupiny na ledovec Brigsdal a poté přes Jotunheimen do Sognefjordu. Po vyjasnění, že předložená cena není za leteckou přepravu, nýbrž klasický bus, se přece jen rozhodujeme k poslednímu pokusu bus opravit.

Do hry však vstupuje samotný šéf norské dopravní kanceláře s kolegou. Nechá natočit motor, zahledí se k hnízdišti papuchalků, poté krátce k tulení farmě, na kterou jsme se vzhledem k nabitému programu již nedostali a po pár úkonech klíčem 13/17 zprovozní našeho Šemíka. Z vděčnosti nevíme, čím norské chlapy obdarovat. Přináším karton piv, zakroutí hlavou, asi jsme je podcenili. Přináším láhev tolik v Norsku vzácné vodky, zase nic. Jarle vysvětluje, že tito lidé jsou přísnými křesťany, milými, veselými, ale přitom přísnými abstinenty. Zvláštní. Toto souostroví skýtá mnoho krásného, ale i nepochopitelného. Admirál Jarle však projel svět. Všechny odmítnuté dárky v něm našly svého příznivce. Spadl nám kámen ze srdce a opojení krásou ostrova a mnoha doušky, zjišťujeme, že vynucený druhý nocleh na Runde je štěstím v neštěstí a víme, že příští rok trávíme na Runde minimálně 2 noci. Naše česká spojka s vodním čerpadlem dostala rozkaz návratu.

Ráno vyrážíme do Arviku, trajekt nás přibližuje k ledovci Brigsdal a my hravě dohánímе program. Nádherná túra ke splazu Jostedalsbreenu, pak přejezd Jotunheimenem, Domovem obrů, s výhledy na masív Hurungane, Galdhopiggen a Glittertind – zaledněné norské velikány a sjezd k největšímu fjordu Sogne. V dalších dnech nás již tradiční cesta vede do Bergenu, k úžasnému vodopádu Voringfoss a zatímco všichni poté stáčí své autobusy k Oslu, my netradičně míříme na jih ke stolové hoře – Prekestolen. Ale o tom zase někdy jindy.

JIŘÍ JUHÁSZ
(CK Juhász)

Kolonie papuchalků

Voringfoss

POHODOVÉ EXPEDICE

pro každého

Programy, trasy pro 10ti i 60ti leté
Nejatraktivnější místa, zkušení průvodci

Nocleh vždy v posteli
Hostely, ubytovny, chatky, lodě s příslušenstvím

Polopenze expediční kuchyně
Zkušení kuchaři, kvalita i kultura stravování

V ceně vždy doprava, ubytování, strava, průvodce

Korsika - Sardinie - Sicílie
14denní, červen - 14 690,- Kč

Francie - Gaskoňsko na lodi
9denní, září - 16 990,- Kč

Francie - Toulky Bretaní a Normandií
10denní, srpen - 10 990,-Kč

Francie - Romantická Provence
9denní, srpen - 9 990,-Kč

Skotsko
13denní, červenec-srpen 14 990,- Kč

Irsko
12denní, červenec-srpen 14 990,- Kč

Norsko - Malé Lofoty i Prekestolen
14denní, červenec, srpen -13 990,- a 15 990,- Kč

Norsko - Z Bergenu k Cestě trollů
11denní, červenec 12 690,- Kč

CESTOVNÍ KANCELÁŘ ®
JUHÁSZ

Ostrava, Orlová
Tel: 069 651 4545 Fax: 069 651 4546
info@juhasz.cz www.juhasz.cz

KARIMATKY METZELER

Samonafukovací matrace pro outdoorové použití

- Jádro matrace z vysoce kvalitního pěnového materiálu
- Exkluzivní technika větracích vzduchových kanálků (ALT)
- Triple-Skin technika (TST) pro absolutní vzduchotěsnost
- Unikátní otočný kovový ventil odolný vůči mechanickému poškození
- Originální obalový vak a renovační sada
- Detailní informace o výrobku
- Tříletá garance na materiál a zpracování

Pouze ve vybraných obchodech nebo na adrese dovozce: TILAK a.s., Žerotínova 81, 787 01 Šumperk, tel.: 0649/211425, fax: 0649/215184, e-mail: tilak@tilak.cz, www.tilak.cz

Air Light
Barva: tmavě červená
Velikost v cm: 181x50x3
Hmotnost: 810g
Rozměry - sbalené v cm: 12x25

Active Travel

S botami Raichle ze skupiny Active Travel dorazíš vždy a všude dobře k cíli. Ve městě, v kanceláři nebo v dálných krajích. Nízká váha, prodyšnost a pohodlí usnadňují každou další cestu. Bez ohledu jak dlouho trvá. Udělej první krok ted'. Vyber si správné boty pro dosažení svých cílů.

Obchodníka v Tvojí blízkosti, Ti rádi doporučíme:
sportkoncept@iol.cz,
tel.: 02 84840310 nebo 14

www.raichle.com
Raichle

SOPEČNÝ KÚH-e-DEMÁVAND

Írán je největší teokracií na světě. Trest smrti zde zákony vyměřují za 109 trestných činů. Je často nazýván zemí náboženského fanatismu. Dlouholetá politika uzavřenosti západním vlivům zahaluje tento stát rouškou tajemství. Je zemí pouští a hor, ale také historických památek světového významu. To vše láká dobrodružně laděné cestovatele k jeho návštěvě.

Získat turistické vízum do Íránské islámské republiky je pro soukromého občana České republiky téměř nemožné. Naštěstí existuje možnost udělení víza tranzitního. Takové má platnost 5 dní. S trochou štěstí lze na policejní stanici některého z velkých íránských měst tuto dobu prodloužit. Vybaveni orazítkovaným pasem s patřičným prodloužením míříme na sever od třináctimilionového hlavního města Teheránu do pohoří Elborz.

Silnice se klikatí po jeho suchých svazích a postupně stoupá stále výš. Jediná zeleň je dole v údolí, kde protéká řeka. Pasáky ovcí a jejich skromné hliněné přístřešky však nikde nevidíme. Místo toho jsou svahy zastavěné výstavními vilami, patřícími lidem vyšších vrstev. Celé velkoměsto se roztahuje stále více do jižních svahů pohoří. Se stoupající nadmořskou výškou přibývá bohatších čtvrtí. Ty nejhonosnější se nachází ve výšce až 1700 m.

Přibližně po 50 km dosahuje silnice sedla ve výšce 3000 m. Na jeho nejvyšším bodě stojí obrovská mešita. Zlaté kupole věží a vnější barevná mozaiková výzdoba svědčí o štědrosti stavitelů. Na tomto poutním místě se odevzdává pomyslné mýto do pokladničky pro chudé. Je to daň za bezpečnou cestu. Cesta začíná opět pozvolna klesat a v dálce se konečně objevuje obrovský kužel vyhaslé sopky. Náš cíl – Kúh-e-Demávand. Stojí osamocen a o tisíc metrů převyšuje ostatní hory. Je jen částečně pokrytý zbytky sněhu a zahalen do mlžného oparu. Vzbuzuje úctu i obavy. Při pohledu na sklon svahu a sněhová pole začínáme pochybovat o naší dostatečné vybavenosti k výstupu. Podle dostupných informací mačky a cepín není třeba. Teď to vypadá, že naší důvěry v tohle doporučení budeme litovat.

Taxi nás dovezlo do vesnice Reine. Hromadná i individuální doprava díky zdejším cenám ropy vychází až neuvěřitelně levně. Tady však již asfaltová silnice končí. Dál by to šlo ještě nějaký kus terénním automobilem, ale my už máme toho ježdění dost. Z pohybu máme radost. V dopravním prostředcích jsme strávili téměř nepřetržitě předcházejících šest dní. Horská dominanta sopky před námi, ještě před okamžikem zahalená do mraků, nám určuje směr. Celé nebe se k večeru vyčistilo, jen nad vrcholkem stále visí mrak sirného oparu. Z průvodce víme, že sirné výpary zapříčinily smrt vedoucího jedineho íránského horolezeckého oddílu i jeho syna.

Kamenná cesta se klikatí. My uhýbáme na ovčí stezku do hory. Procházíme nádhernou přírodou. Brodíme se do půl pasu mezi obrovskými rozkvetlými rudými máky. I kručinka, všivec a mateřídouška tady mají ještě vláhy dost. Pomalu se schyluje k večeru. V dáli na obzoru vidíme lidská kamenná obydlí, stany a dobytek. Táhne nás to navštívit íránské pas-

PŘÍŠTĚ: VÝSTUP NA MONT BLANC – PRAKTICKÉ INFORMACE A POSTŘEHY

tevce. Tam bude i voda, kterou potřebujeme. Stmívá se. Nacházíme napajedla pro zvířata. Jsou vytvořená z kamene, využití se našlo i pro podélně rozřízlou pneumatiku z velkého auta. Pramen se nachází pod zemí ve studni pod skalou. Vodu z ní se bát pít nemusíme. Myšlenku na večerní návštěvu však musíme opustit. Rychle stavíme stany, vaříme. Za chvíli je tma.

Cíl druhého dne putování je základní tábor (útulna) ve výšce 4200 m. Probudili nás štěkající psi zahánějící ovce. Balíme se a vyrážíme směrem k příbytku domnělých nomádů. Vypadá to, že se jedná spíš o sezónní pastevce. Přes léto přicházejí s ovcemi do hor, aby se zase na zimu vrátili dolů. Ukazují, že stezka na vrchol vede jinudy než přes jejich obydlí. Už vůbec nás nezvou na návštěvu či čaj. Pokračujeme dál směrem, který nám ukázali a přicházíme znovu k cestě. Je to ta, co jsme ji opustili předchozího dne. Vcelku pohodlně tak docházíme k horské mešitě zvané Gusfan Sarah (Gosfan Shara podle jiných zdrojů). Tady se to jen hemží lidmi. Státní svátek, dozajista spjatý s nějakou náboženskou oslavou, je díky třem dnům pracovního volna vítanou příležitostí k návštěvě tohoto místa. Po cestě až do těchto míst vyjelo mnoho aut, dokonce i malé

autobusy. Zdravíme se s tou spoustou lidí. Unaveni a žízniví rádi přijímáme nabízené pohostinství, popijeme s místními čaj, pocumláme darovanou karamelku a necháme se vyzpovídat odkud jsme.

Výškoměr na hodinkách ukazuje zatím jen 3100 m a nás čeká cesta 1100 m převýšení s těžkými batohy. Vydáváme se teď už do příkrého svahu kamenného velikána. Občas potkáváme skupinky i jednotlivce všelijak pestře oděné. Jejich batožiny mají nejroztodivnější tvary, boty vesměs nekvalitní, spíše vycházkové. Šátky a šály přehozené přes hábity, jen málokdy šustákové bundy. Nikdy však nechybí usměvavé tváře íránských mužů nadšeně zdravících či nabízejících bonbón nebo datli. Na základě těchto setkávání shledáváme, že naše obavy z nedostatečného vybavení nemusí být oprávněné. Naše výbava je přece jen mnohem kvalitnější.

I obava, že horu budeme bez znalosti správné cesty dobývat sami, je nám teď k smíchu. Znovu a znovu se zastavujeme a odpovídáme, odkud jsme, jak se nám tu líbí. Stáváme se hrdiny íránských fotografií, dokonce i malý pramínek potůčku v příkrém svahu poslouží k pozvání na rychle připravený čaj. Nadšení a radost, že z místního pohledu exotičtí turisté také jdou na jejich milovanou horu, nemá mezí. Západní cizinci jsou v Íránu naprostou raritou. A žena stoupající k vrcholu je pro domorodce věc téměř nepředstavitelná. V naší čtyřčlenné výpravě jsou ženy hned dvě.

Tisíce sněhových trpaslíků v úbočí sopečné hory.

Na obzoru se objevuje betonová chata. Jsme se ve výšce 4100 m a dosahujeme základního tábora. Útulna je plná, a tak Íránci spí ve stanech postavených na malých plošinkách vždy ohraničených hradbou pečlivě vyskládaných kamenů. Naše přítomnost způsobuje rozruch. Stavíme stany, vaříme a chystáme věci na zítřejší výstup. Podle Íránců je lepší vyrazit na výstup brzy ráno, protože k poledníku se hora zahalí do sopečných výparů a dusivý kouř může znemožnit výstup.

Venku začal řučet silný vítr, který přispívá k vytvoření obav o úspěšnost výstupu. Výška dělá své, hlava pobolívá. Nespíme téměř vůbec. Zahájení vrcholového výstupu je naplánováno na pátou hodinu. Ze stanu se zdá, že venku je docela přijatelná teplota. Jitce se spustila z nosu krev a cestu na vrchol vzdává. Jdeme tedy jenom tři.

Pomalu svítá. Orientujeme se podle občasných záblesků svítilen před námi vyšlých domorodých kolegů. Mrznou nám všechny čtyři končetiny, a tak stoupáme co nejdéle bez přestávky. Vždy, jak to jen jde. Odpočinek po 300 až 400 výškových metrech se zdá dostačující. Stoupáme příkře sutoviskem po znatelné stezce. Vyhýbá se záměrně sněhovým polím. Stálý ledovec na této hoře není. Sněhová pole jsou tvořena až 50centimetrovými jakoby krápníky, trčícími svými špičatými hroty nahoru. Vypadají jako skupina tisíců malých trpaslíků – strážců hory připravených k obraně. Zima je stále pěkně citelná. Užíváme si mrazivého fučáku. Sluneční paprsky se však již přibližují a přinášejí naději v brzké oteplení.

Sotva se slunce dotkne našich těl, nastávají snesitelnější podmínky. Ale zase se nám už hůře dýchá, přestávky musí být častější. Měříme pečlivě nadmořskou výšku, a tak máme přehled o naší rychlosti. Íránské turisty stále předháníme. Černá barva kamení je postupně nahrazena žlutou barvou síry a jiných lávových prvků.

Od výšky nad 5000 m pociťujeme ve vzduchu sopečné výpary a jejich obsah se stoupající výškou se zvyšuje. Na několika místech od výšky 5300 m vystupují ze země sirné plyny. Zdržovat se v některém z těchto nebezpečných oblaků by mohlo být velice nebezpečné.

Dýcháme stále obtížněji. Podle výškoměru zbývá ještě 371 m. Jak to vydržíme? Potácíme se sem tam, krok za krokem, naše chůze je stále pomalejší a dech přerývanější. Jeden z odpočinků je bezprostředně blízko vývěru plynu. Kolem procházející íránský horal je hned v pohotovosti a nutí nás vstát a pokračovat v cestě: „Posedávat zde znamená jistou smrt, rychle dál“. Ještě 300 výškových metrů. Výstup zatím trvá 5 hodin. Podle průvodce „Lonely planet“ má trvat 7 hodin. Zbývající dvě hodiny si v těchto podmínkách jen těžce dovedeme představit. Na konci příkrého svahu se objevuje skalní útvar, kterého brzy dosáhneme. Tvoří jej rozeklané skály sopečné kaldery – okraje sopečného vrcholu. Uprostřed stojí skupina rozjařených Íránců. Podle nich jsme dosáhli vrcholu. Výškoměr ukazuje 5400 m, proto nevěříme. Rozhlížíme se ještě po vyšším bodě, ale ten tu nikde není. Pohled na křepčící Íránce je přesvědčující. Jsme na vrcholu.

Propadáme také pocitu velké radosti. Přidáváme se k nim. Gratulují nám, objímají nás, tančí, zpívají, fotí. Zpíváme českou hymnu a Íránci na oplátku zřejmě jejich. Společné skupinové foto. Slunce už svítí ze všech sil, od sirných plynů nás chrání hradba skal. Spěchat dolů již nemusíme. Vrcholu dosahují další horalové. Pro Iránce je dobýt nejvyšší vrchol své zeme zřejmě jeden z životních cílů.

Rychlý sestup vykonal své. Hlava začíná nesnesitelně bolet. Dole v táboře odpočíváme jen chvíli a pak se donutíme sbalit věci a ještě téhož dne sestoupíme do blízkosti mešity. Únava z cesty nahoru a dolů je vyrovnána atmosférou nádherných pohledů na okolní vyprahlé čtyřtisícové hory Elbrozu. Jen nás hlodá malinký červík pochybností. Je Kúh-e-Demávand vysoký opravdu 5671 m? V průběhu výstupu námi měřené údaje souhlasily s popisem. Jen vrchol se vycházel o 200 m níže. Hora je symbolem národní hrdosti. Je zobrazena i na jedné z bankovek. Je možné, že konzervativní pohlaváři v zájmu islámské revoluce navýšili i výšku nejvyššího vrcholu své země? Byť jak byť, vrcholu jsme dosáhli a pobyt ve zdejších horách jistě bude patřit mezi největší zážitky našeho íránského putování.

Text a foto: MILAN DANĚK
ALENA ŽÁKOVSKÁ

INZERCE

ESSOX

ESSOX

eso v leasingu ojetých automobilů

již 350 smluvních autobazarů po celé ČR

www.essox.cz, www.autoleas.cz

ESSOX LEASING a.s.
Senovážné náměstí 231/7
370 01 České Budějovice
Info-linka: 038/788 1250
Fax: 038/788 1271
E-mail: autoleas@essox.cz

ESSOX
Leasing, a. s.

Společnost Essox leasing, a. s. působí na českém trhu od roku 1993. Svým klientům nabízí splátkový prodej spotřebního zboží a leasing ojetých automobilů.
V minulém roce dosáhla rekordního nárůstu v počtu uzavřených smluv a zařadila se tak mezi přední leasingové společnosti. Objem obchodů za loňský rok činil 740 mil. Kč a pro letošní rok si společnost stanovila plán ve výši téměř 1 mld. Kč. V současné době spravuje 60 tis. aktivních smluv. Společnost je v oblasti poskytování těchto služeb držitelem prestižní značky Czech made.

Nebývá zvykem, že se vrcholové vedení velkých firem naružívě věnuje outdoorovým aktivitám. Snímky jsou z četných toulek po alpských velikánech (Matterhorn).

Luděk Čermák, ředitel a předseda představenstva Essox, a. s. a předseda dozorčí rady Vratislav Válek na vrcholu Mont Blancu.

ESSOX
Leasing, a. s.
Senovážné náměstí 231/7
370 01 České Budějovice
Info-linka 038/788 1250
www.autoleas.cz

HOTELBUSY

JIHOTRANS
cestovní kancelář

JIŽNÍ AMERIKA - SEVERNÍ AFRIKA - BLÍZKÝ VÝCHOD - JIHOVÝCHODNÍ ASIE
exotika - poznání - pohodlí
www.jihotrans.cz/ck 038/6359321